

SZAKMAI PROGRAM

2023-2026

*„Hernád-völgyi Jövő – Nyitott Kapuk Tanodája”
(Hernádszentandrás)*

Tartalom

1. A szolgáltató, intézmény neve, székhelye	4
2. A tanoda szolgáltatás előzményei	4
3. A szolgáltatás célja, alapelvei, indokoltsága, igénybevevői köre	5
3.1 A tanoda szolgáltatás indokoltsága	5
3.2 Alapelvek	6
3.3 A megvalósítani tervezett tanoda szolgáltatás célja	6
3.4 A tanoda szolgáltatás igénybe vevőinek köre	7
4. A szolgáltatás tárgyi - személyi feltételei, szolgáltatási ideje	9
4.1 A megvalósítani tervezett tanoda szolgáltatás helyszíne	9
4.2 Tárgyi és személyi feltételek	9
4.2.1 Infrastrukturális és tárgyi feltételek	9
4.2.2 Személyi feltételek	10
4.2.3 A megvalósítani tervezett tanoda szolgáltatás időtartama	13
5. Kötelező és vállalt szolgáltatások	13
5.1. Az egyéni igényeken és szükségleteken alapuló tanulástámogatás	14
5.2. Iskolai lemorzsolódás prevenciója	16
5.2.1 Tantárgyi segítségnyújtás	16
5.2.2 Érzelmi, mentálhigiénés fejlődés	17
5.2.3 Tehetség gondozás	18
5.2.4 Életpálya-építés	18
5.3. A szociális hátrányok kompenzálása, közösségfejlesztés – a szabadidő hasznos eltöltését támogató programok	19
5.4. A gyermekek fejlődését támogató alternatív programok	21
5.5. Digitális kompetencia fejlesztése	21
5.6. Kockázatok és lemorzsolódás kezelése	22
6. Együttműködés:	22
6.1 Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	22
6.2 Pax Hálózatfejlesztő - Gondozási Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálata	23
6.3 Oktatási-nevelési intézmények	23
6.4 Felsőoktatási intézmények	24
6.5 Tanodák	24
6.6 Települési önkormányzat	24
6.7 Civil szervezetek és önkéntesek	25
6.8 Egyházak	25
6.9 Encsi Egészségfejlesztési Iroda	25
7. A tanoda szolgáltatási ideje	26

8.	Az ellátás igénybevételének módja.....	27
9.	A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja	27
10.	Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	27
10.1.	Az ellátottak jogainak védelmével kapcsolatos szabályok:	27
10.2.	A tanoda szolgáltatást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok.....	28
11.	Működésünk alapelvei veszélyhelyzet esetén	28
12.	A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái.	29
13.	Szakmai fenntarthatóság	29
	Mellékletek (Ütemterv, Tanoda regula, Gyermekjogi tájékoztató plakát szövege).....	30

1. A szolgáltató, intézmény neve, székhelye

Tanoda pontos neve, címe (irányítószám, település, utca, házszám): „**Hernád-völgyi Jövő – Nyitott Kapuk Tanodája**”, 3852 Hernádszentandrás, Fő út 79.

Képviselője: Üveges Gábor

Szolgáltatás megnevezése és kormányzati funkciószám (104060): Tanoda szolgáltatás

A szolgáltatások megkezdésének időpontja: 2019. január 1.

Egyéb elérhetőségek (telefonszám, elektronikus levélcím, fax stb.):

e-mail: uveges.mail@gmail.com; tel.: 20/392-27-84

2. A tanoda szolgáltatás előzményei

Az Összefogas Hernádszentandrásért Alapítvány tizenkilenc éve működik a településért. 2008 elején döntöttünk arról, lépéseket teszünk annak érdekében, hogy a településen élő fiatalok részére egy iskolarendszeren kívüli, számos alternatív lehetőséget magában foglaló felzárkóztató program indulhasson.

A gyermekek mellett a szülőket is megszólító program a Norvég Civil Támogatási Alapnak köszönhetően 12 hónapos időtartamra pályázati forrásból támogatásban részesült, melynek gyakorlati megvalósítása felülmúlta a várakozásokat.

Egy olyan településen, ahol 1994 óta nincs általános iskola, ismét kialakult egy olyan munka, mely a tanulási problémák kezelésén túlmenően aktívan hozzájárul a személyiség fejlesztéséhez, és a gyermeket a szüleivel egységként kezelve próbál hatékony és maradandó segítséget nyújtani.

Ezen felzárkóztató program látványos eredményeket mutatott a közösségfejlődés oldaláról is. Egyre többen kapcsolódnak be a helyi kezdeményezésekbe, egyre többen „látszanak” a településen. Az elkezdett program folytatása a résztvevői oldalról egyértelműen a vágyott célok közé tartozott.

Első nagy lépés volt ezen tevékenység fenttarthatósága felé, amikor az alapítvány sikeresen pályázott, és *Hernád-völgyi Tanoda* néven (*TÁMOP-3.3.5/A-08/1-2009-026*) 2010 elején útjára indulhatott az intézményesített felzárkóztató munka (mintegy 40 gyermek bevonásával az 5-14 éves korosztályból, folyamatosan mentorálva a középiskolás korosztályt is). 2015. október 31-én zárult le a második program (*TÁMOP-3.3.9.C-12-2012-0057*).

Elsősorban a felzárkóztatást és személyiségformálást tűzte ki célul a tanoda. A tanoda munkatársai felmérték, hogy mi az oka annak, hogy sikertelenség lép fel a gyerekek iskolai teljesítményében. Nem csak tantárgyi fejlesztést szeretünk volna, hanem olyan készségeket fejleszteni, amelyek segítségével ki tudják a gyerekek tehetséget bontakoztatni.

2016. szeptember 1-én *EFOP-3.3.1-15-2015-00995* azonosítószámmal útjára indulhatott az immár harmadik támogatott ciklusa a hosszú évek óta folyamatos tanoda munkának.

Igazodva a változó kihívásokhoz a „hagyományos” fejlesztő foglalkozások kiegészültek számos újszerű elemmel. Fejlesztőpedagógus, magyar-történelem, matematika-fizika szakos tanár, zenepedagógus, valamint pszichológus segítette a programba bevont 30 gyereket, és ezen felül a népművészet különböző ágai is nagy hangsúlyt kaptak a mindennapokban nagy tapasztalattal és elhivatottsággal rendelkező szakemberek közreműködésével.

Az említett pályázat 2018. augusztus 31-én zárult, de a pályázatok közötti időszakban is folyt tanodai munka a településen a szakemberek önkéntes tevékenységének köszönhetően, hiszen a folytonosság szükséges ilyen jellegű fejlesztő tevékenység során.

A Tanoda program – mint a fentiek mutatják – több mint egy évtizedes múltra tekint vissza településünkön, így örömkre szolgál, hogy 2019-től állami támogatással működtethettük a szolgáltatást Hernádszentandrásán. A következő hároméves időszakra átdolgozott szakmai programunk az előző időszak tapasztalataira épül.

A „*Hernád-völgyi Jövő – Nyitott Kapuk Tanodája*” egy valódi válaszokat adó program, mely az elmúlt több mint 13 évben bizonyítani tudta hatékonyságát, és a jövőben is fenntartható, mintaértékű kezdeményezés lehet a térségünkben és az országban egyaránt.

3. A szolgáltatás célja, alapelvei, indokoltsága, igénybevevői köre

3.1 A tanoda szolgáltatás indokoltsága

A magyarországi kistelepülésekben - mely különösen igaz a halmozottan hátrányos helyzetűnek minősített Encsi járáshoz tartozó Hernádszentandrásra és mikrotérségére - zárt közösségekben élő, minden szempontból hátrányos helyzetű emberek segítése, esélyeik javítása az elkövetkező évek nagyon fontos feladata.

A különböző háttérű, számos mentális és fizikai problémával küzdő gyermekek életésélyeinek minél gyorsabb javítása kapcsán többen vagyunk azok, akik az egyik legfontosabb kitörési pontnak tartjuk a fiatalok iskolázottsági szintjének növelését.

Amennyiben ezeket a problémákat a szülők folyamatos bevonásával, és a gyermekekkel közös párhuzamos tréninggel nem kezeljük, újratermelődik a társadalom azon rétege, amely az alapkészségek elsajátításának időszakában felhalmozott hátrányokat nem tudja ledolgozni.¹ Mindez oka annak, hogy iskolázatlanok, szakképzetlenek maradnak, valamint a munkaerőpiacon kívül rekednek újra és újra.

Napjainkban ráadásul a család vállalása számos esetben – a kvalifikált réteg körében is – egyet jelent az egzisztenciális hanyatlással, a különböző célokról való lemondással, azt sugallja a korszellem, hogy áldozat és vesztes lesz az, aki családot alapít. Mióta létezik az emberi közösség a család a legegyszerűbb és legbiztosabb alapja a társadalom szövetének, így el kell kezdenünk visszatérni arra az útra, ahol a családok megbecsülése, a családokra való építés, a családdá válás újra természetes és kívánatos lesz, ahol a családok segítése, a bennük rejlő erő felszínre hozatala minden közösség legfontosabb céljai között szerepel.

A közelmúlt reformjainak sorozatos kudarca világosan mutatja, hogy az egyre inkább szélesedő hátrányos helyzetű réteg – különös tekintettel a cigányság – problémájának megoldása komoly feladatot jelent az oktatási, foglalkoztatási és a szociális rendszer egészére.

Meglátásunk szerint szükség van olyan civil szervezetek tevékenységére, akik megfelelő tapasztalt szakemberek bevonásával új utak keresésével, a megkövült és sematizált struktúráktól eltérő szervezési formában tevékenykednek, és a gyermeket nem önmagában, mint „tanulógépet” veszik, hanem az önálló személyiséget, a család és tágabb közösségének alkotórészét látják benne.

A gyermek helyzetének előmozdítása érdekében viszont egy időben „meg kell érinteni” a család egészét, a szülőket, a testvéreket, a nagyszülőket, sőt az őket körülvevő mintaadó közeget.

Az elmúlt 13 esztendő tapasztalatainak bázisán, annak folytatásaként is tekintenénk a kiszélesedő és komplexsége váló programra, mely a várakozásaink szerint látványosan és hatékonyan fogja szolgálni az egyéni és a családok kiemelésével a közösségi fejlődést egyaránt.

---

¹ Erre vonatkozó tanulmányok – a teljesség igénye nélkül:

Nagy Erika, Timár Judit, Nagy Gábor, Velkey Gábor: A társadalmi-térbeli marginalizáció folyamatai a leszakadó vidéki térségekben. Tér és Társadalom, 2015/1. 35–52.

Bourdieu, P.: A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése. In.: Tanulmányok. Szerk.: Ferge Zs. – Léderer P. Gondolat Kiadó, Budapest, 1978.

Ferge Zsuzsa: A társadalmi struktúra és az iskolarendszer közötti néhány összefüggés. In.: Iskola és mobilitás. Oktatási segédanyag. Szerk.: Fényes H. – Róbert P. Debrecen, 2006. 67–84.

3.2 Alapelvek

A Hernád-völgyi Jövő – Nyitott Kapuk Tanodájának működési alapelveit az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról és a 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet a gyermekek esélynevelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről határozzák meg. Ezek alapján:

- A tanodában biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- A személyes és közösségi identitásfejlesztés részeként az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- Tudatosan fejlesztjük a gyermekek interperszonális és szociális készségeit, önismeretét.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője a tanodai folyamatoknak.
- Együttműködő, elfogadó pedagógiai attitűdünk révén előítéletek nélküli környezetben tanulhatnak a diákok.
- Megvalósul az oktatási-nevelési intézmények, valamint a gyermekvédelmi-gyermekjóléti intézmények szervezett, tudatos együttműködése a gyermek érdekében.

A felsoroltak magas szintű biztosításához szakmai megvalósítók állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani kultúrájukat.

A tanoda programjának irányelvei:

- A nevelés (szociális tanulás, együttműködés, identitástudat, jövőkép alakítása).
- Az oktatás (felzárkóztatás, integráció, élményközpontú ismeretszerzés, egyéni szükségletekre alapozott tevékenységek).
- A szociális gondoskodás (családias, ingergazdagotthonos, elfogadó környezet).

3.3 A megvalósítani tervezett tanoda szolgáltatás célja

Programunk általános célja a bevont tanulók esélykülönbségének csökkentése, a szociális hátrányok kompenzálása.

Közvetlen célunk a célcsoporthoz tartozó tanulók felzárkóztatása, tanulási motivációjuk növelése, tanulási képességeik fejlesztése, tanulmányi előmenetelük, iskolai eredményeik pozitív változásának elősegítése.

Célunk lemorzsolódásuk megelőzése, esélyük megteremtése a képességeiknek megfelelő szintű továbbtanulásra, bejutásra az érettségit adó középfokú iskolákba, illetve a felsőfokú oktatásba.

Célunk tanulóink komplex kompetencia- és személyiségfejlesztése, olyan egyénre szabott fejlesztések megvalósítása, melyek eredményeként képességeik és készségeik széleskörűen bontakoznak ki, s tehetségük is felszínre kerül.

Az egyéni igényeken és szükségleteken alapuló tanulástámogatás mellett olyan összetartó, öntevékeny, nyitott, toleráns közösséget kívánunk kialakítani, amely tagjai számára a sokoldalú fejlődési lehetőségek mellett megteremti a szabadidő hasznos, szórakoztató eltöltésének feltételeit. Célunk, hogy a Tanoda mintául szolgáljon a helyi társadalom számára is a másság elfogadásában; hogyan élhet, dolgozhat, fejlődhet egymást elfogadva és tisztelve többség és kisebbség.

Célunk olyan közeg kialakítása, ahol mindenki szabadon élheti meg identitását, rendelkezik a harmonikus együttéléshez szükséges kompetenciákkal. Olyan Tanodát tervezünk működtetni, amely a továbbiakban is valóban szerves része nemcsak szűkebb, de tágabb közösségünknek is.

Célunk, hogy hozzájáruljunk a családok megerősödéséhez, felelősségvállalásuk erősödéséhez, a települések közötti párbeszéd és mindennapi kapcsolat szorosabbá válásához.

Hosszú távú célunk, hogy az érettségit adó középiskolákban, valamint a felsőfokú oktatásban résztvevő hátrányos helyzetű, különösen a roma származású tanulók részvételi arányának növekedéséhez hozzájáruljunk. További célunk a bevont tanulók végzettség nélküli iskolaelhagyásának megelőzése, *valamint* annak megalapozása, hogy iskolai sikerességük, illetve komplex kompetencia- és személyiségfejlődésük birtokában képesek legyenek a társadalmi beilleszkedésre, elhelyezkedésre a munka világában, önálló életvitel folytatására. Programunk hatékony és eredményes megvalósításával hozzá kívánunk járulni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű népesség iskolázottsági szintjének növeléséhez, társadalmi integrációjuk elősegítéséhez, a befogadó köznevelési rendszer kiépítéséhez.

3.4 A tanoda szolgáltatás igénybe vevőinek köre

40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 10. § (1) bekezdése alapján „a tanoda szolgáltatás rendszeres igénybe vevőjének az az általános iskolai vagy középfokú iskolai tanulmányait folytató gyermek, fiatal felnőtt számít, aki legalább heti két alkalommal és összesen legalább négy óra időtartamban, kollégiumi ellátásban részesülő vagy nem a tanoda szerinti település nevelési-oktatási intézményében tanuló gyermek, fiatal felnőtt esetén összesen legalább heti négy óra időtartamban jelen van a tanodában, illetve részt vesz a tanoda által szervezett programokon.”

Tanodánk ellátási területe²: Hernádszentandrás, Ináncs, Pere, Hernádbúd, Csobád, Encs.

Célcsoportunk elsősorban Hernádszentandrás 1997. évi XXXI. törvény (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról) által meghatározott hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos, illetve rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekei, tanulói és családjaik, valamint az integrációt segítve köznevelésben résztvevő, nem hátrányos helyzetű tanulók. A Tanoda szolgáltatásait nyitottá kívánjuk tenni azon környező települések (Ináncs, Pere, Hernádbúd, Csobád, Encs) gyermekei számára, amelyek településeken hasonló szolgáltatást nem tudnak igénybe venni.

A korábbi támogatott időszakban (2016. szept.1–2018. aug. 31.) a tanodát igénybe vevők 80 %-a hátrányos (illetve halmozottan hátrányos) helyzetű volt, tehát részesültek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ugyanebben az időszakban tanulóink 83%-a nyilatkozott roma származásáról. Emellett 3 tanulónk nevelőszülőnél él településünkön, ez a tanulói létszám 10 %-a. Tanodánk ezért is vállalja a 40/2018. (XII.4) EMMI rendelet 12.§-ában meghatározott kötelező programokon túl az önként vállalt feladatok megvalósítását (mint a nyári tábor szervezése, kiétkelés biztosítása).

2019. évben az év folyamán 24 tanuló vette igénybe a szolgáltatást, közülük 63 % (15 fő) rendelkezett jegyzői határozattal a halmozott hátrányos helyzetéről (ezáltal rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben is részesülnek), és további 6 fő (25 %) nevelőszülőnél elhelyezett gyermek. 2020. augusztus 28-i állapot szerint tanodánk 24 tanulóval működik. 75 %-uk (15 fő) halmozottan hátrányos helyzetű (jegyzői határozattal rendelkező); 5 fő (21 %) nevelőszülőnél elhelyezett gyermek). A 2021, illetve 2022-es és 2023-as évben is hasonlóan alakult a bevont tanulók aránya. Megfigyelhető, hogy egyre több nevelőszülő él a nevelésbe vett gyermekek számára a Tanoda program adta lehetőségekkel.

---

² A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet alapján (az a terület, ahonnan az engedélyes, gyermekeket, illetve más ellátottakat (a továbbiakban együtt: ellátott) fogadunk.

Olyan lehetőségeket tudunk biztosítani a támogatások révén, amelyeket a családok önjelöltjeikből egyáltalán nem, vagy súlyos nehézségek árán tudnának nyújtani gyermekeik számára (kirándulások, kulturális programok stb.).

A **célcsoport**ból továbbra is legalább 20 fő bevonását tervezzük programunkba. A bevont tanulók részvétele a programban önkéntes és ingyenes. A 20 bevont tanuló napi szintű komplex kompetencia- és személyiségfejlesztéséhez biztosítva látjuk az infrastrukturális, a tárgyi és a humán- erőforrás feltételeket is.

Hernádszentandrás általános iskolás korú gyermekei az Ináncs településen működő Arany János Általános Iskolában tanulnak, a középiskolások többnyire az encsi B-A-Z Megyei Váci Mihály Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégiumot választják. A programunkba bevont 1-12. évfolyamos tanulók valamennyien hátrányos, többen halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), gyermekvédelmi kedvezményben részesülők. Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesülését is szem előtt tartva, terveink szerint a tanoda programban résztvevők mintegy 80%-a (16 fő) roma származású tanuló lesz. Az elemzés alapján számolunk azzal, hogy a programba sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók is bekerülnek.

A projekt kezdete előtt szórólapon tájékoztatjuk az érintetteket, családlátogatásokat végzünk, majd egy fórum keretében tartunk tájékoztatást, melyen jelezhetik a családok a részvételi szándékukat. Az írásbeli jelentkezést követően családlátogatáson tájékoztatjuk a szülőket a tanoda céljáról, feladatairól, valamint megismerkedünk a gyermekekkel, tájékoztatjuk őket is. Tájékozódunk a tanoda célcsoportjainak általános iskolában folyó munkájáról. Konzultálunk a célcsoportot tanító pedagógusokkal.

A kiválasztás fő szempontjai:

- hátrányos helyzetű családból származó gyermekek,
- gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermek,
- roma származású gyermekek,
- sajátos nevelési igényű gyermek.

A kiválasztás indoklása:

- a felzárkóztatás szükségessége,
- súlyos szociális és mentális problémák jelenléte,
- a szülők pozitív hozzáállása, együttműködési hajlandóság a programmal kapcsolatban,
- iskola és/vagy gyermekjóléti szolgálat ajánlása.

Mivel településünkön a gyerekek jelentős hányada hátrányos helyzetű, ezért programunk **célcsoport**jához tartoznak a programba bevont tanulók szülei, családtagjai alkotják és a környezetükben élő nem hátrányos helyzetű gyermekek egyaránt. Résztételükkel, bevonásukkal tervezzük meg különböző nyitott tanodai programokat: nyitott tanodai napok, szabadidős tevékenységek, klubdelutánok, klubfoglalkozások, életvezetési klubok (Szülők klubja, Generációk klubja), kulturális események (bemutakozások, előadások, kirándulások).

Már a program tervezésébe is bevontuk az előző időszakban érintett családokat, illetve építettünk az igény- és szükségletfelmérés eredményeire.

Hernádszentandrásán a település közössége számára a program kezdetén széleskörű tájékoztatást adunk a Tanoda nyújtotta lehetőségekről, az előző időszakhoz képest komplexebbé váló kínálatról, az ott folytatni kívánt programokról az alábbi módon:

- nyilvánosan kifüggesztjük a programot Hernádszentandrás és a szomszédos települések közösségi intézményeiben,
- lakossági fórumot szervezünk, ahol tájékoztatjuk a település és a mikro térség közösségét a programról,

- felkeressük a település környezetében lévő általános iskolákat és tájékoztatjuk a tanulókat és az iskola igazgatóját, valamint az iskolában dolgozó tanárokat a programról,
- családlátogatások során tájékoztatjuk a szülőket a programról,
- a térségi Hernád Televízióban és az CLASS Televízióban (korábbi SIXO Televízió) hirdetést teszünk közzé a programról, ahol levetítésre kerül az előző időszak felzárkóztató munkáját bemutató dokumentumfilmünk is,
- a helyi Szentandrás Hírmondó lap hasábjain bemutatjuk a program részleteit, előzményeit, jövőbeli kínálatát.

A kiválasztást követően a szülők és a bevont gyermekek közreműködésével felülvizsgáljuk a korábban megalkotott Tanodai házirendet, a „**Tanoda Regulát**”, melyet szükség esetén módosítunk.

4. A szolgáltatás tárgyi - személyi feltételei, szolgáltatási ideje

4.1 A megvalósítani tervezett tanoda szolgáltatás helyszíne

Hernád-völgyi Jövő – Nyitott Kapuk Tanodája, 3852 Hernádszentandrás, Fő út 79.

4.2 Tárgyi és személyi feltételek

4.2.1 Infrastrukturális és tárgyi feltételek

A program helyszínéül szolgáló épület és azon belül a szükséges helyiségek rendelkezésre állnak.

A tanodai program lebonyolításának Hernádszentandrás településen az 1879-ben épített, többször felújított és 1994 óta használaton kívüli egykori iskola épülete ad helyszínt. Az épületet – mely az előző esztendőben a felzárkóztató munka és a közösségi élet bázisává vált – Hernádszentandrás Község Önkormányzata továbbra is a program rendelkezésére bocsátja az állagmegóvás és a jó gazda gondosságának biztosítása mellett.

Az épület alkalmas arra, hogy a tanodai tevékenységek zavartalanul, folyamatosan időkorlátok nélkül bonyolódjanak.

Az épületben egy **közösségi tér** (100 m²), valamint egy **kisebb foglalkoztató helyiség** (25 m²) áll a tanoda rendelkezésére. Ezek megfelelő felszereltséggel rendelkeznek, összkomfortosak.

Felszereltségük részét képezi:

- 4 db személyi számítógép
- 2 db laptop
- 1 db tablet
- nyomtató
- projektor
- internetelés
- 1 db televízió
- oktató-fejlesztő szoftverek
- bútorzata megfelelő minőségű és mennyiségű, könnyen mozgatható, kiscsoportos és páros munkára alkalmasak az egyéni fejlesztés mellett
- A fejlesztő eszközök a gyerekek számára elérhetők: társasjátékok, fejlesztő füzetek, hangszerek stb. nyitott polcrendszeren, emellett kisebb könyvtárunk is segíti munkánkat
- Ping-pong- és csocsóasztal akár a tanoda épületén belül is felállíthatók

- Faliújságunkra tanulóink egyéni munkái; közösségi rendezvényeken született alkotásai, okleveleik kerülnek

Rendelkezésünkre áll egy felszerelt, 20 m²-es **teakonyha**; valamint egy zuhanyzóval, mosógéppel, WC-vel is rendelkező **fürdőszoba** (8 m²), továbbá egy kisebb **mosdóhelyiség**, így a nemenkénti mellékhelyiségek is biztosítottak.

Emellett játékokkal, filagóriával és kemencével felszerelt **udvar** is a tanoda épületéhez.

Eseti jelleggel **a település többi intézménye** is helyszínként szolgál számos kulturális, valamint kiegészítő programhoz a projekthez kapcsolódóan (Művelődési Ház, Szabadtéri színpad, Biokertészet, Ízek Háza, Gondozási Központ, Könyvtár). Nyitott programjainkhoz a 100 főt befogadó Művelődési Házat szoktuk igénybe venni.

4.2.2 Személyi feltételek

A tanodaprogramba bevont szakemberek nagyobb része helyi lakos, a többi szakember is a település közvetlen környezetében él és évek óta része a „szakmai csapatnak”.

A 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 15. § (1) bekezdése szerint „tanodában foglalkoztatott személyek heti munkaideje összesen százhusz óra.” Tanodánkban következő eloszlás szerint történik: 1 fő szakmai vezető (heti 20 óra), 1 fő angol-matematika szakos (heti 20 óra), 1 fő magyar-történelem szakos tanár, aki szociálpedagógus végzettséggel is rendelkezik (heti 20 óra), 1 fő matematika-fizika szakos tanár (heti 20 óra), 1 fő tanító (heti 20 óra), a 1 fő tánc- és drámapedagógus, mesepedagógus, aki interkulturális nevelési szaktanácsadó szakvizsgával is rendelkezik (heti 20 óra).

A rendelet szerint a tanodának legalább heti nyolcvan órában olyan személyeket kell foglalkoztatnia, akik rendelkeznek 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet 15. § (2) bekezdés a)-t) felsorolt képesítések valamelyikével. A Hernád-völgyi Jövő – Nyitott Kapuk Tanodájában a korábbi évek során is törekedtünk arra, hogy szakmailag felkészült, kellő tapasztalatokkal rendelkező szakemberek vegyenek részt a tanodai munkában. A 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet 15. § (3) bekezdése legalább egy személynek - a)-t) pontban megjelölt – képesítéssel kell rendelkeznie. Az alábbi részletezésből kitűnik, hogy **tanodánk minden szakmai megvalósítója rendelkezik pedagógus végzettséggel, így a rendelet előírásainak nem csupán a minimális szinten teszünk eleget.**

1 fő szakmai vezető – Üveges Gábor

Végzettség: politológia szakos bölcsész és középiskolai tanár

Feladat: a tanoda szakmai munkájának koordinálása, dokumentumok ellenőrzése

Szakmai tapasztalat: 13 éve részese a tanodai munkának, projektmegvalósítási és menedzsment tapasztalattal. A kormányhivatal eljárása során csatolásra került már az alapítvány kuratóriumi tagjának igazolása az alábbiak szerint: „...*Üveges Gábor rendelkezik a szakmai vezetői feladatok ellátásához szükséges EMMI rendelet³ 15. §-a szerinti képesítéssel és a tanodában legalább 2 éves szakmai tapasztalattal rendelkezik.*

Az Összefogás Hernádszentandrásért Alapítvány által 2010-től működtetett Tanoda szolgáltatás során Üveges Gábor (lakcím: 3700 Kazincbarcika, Völgy u. 33.; an.: Bártfay Klára) kuratóriumi elnökként mindvégig részt vett a pályázatok megírásában és lebonyolításában.

---

³ 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

Az ő feladata volt a projektmegvalósítás és a projektmenedzsment megfelelő színvonalú biztosítása, a pályázatok megírásában való közreműködés, a tanoda szakmai munkájának segítése és koordinálása, a dokumentációs háttér biztosítása és ellenőrzése, a szükséges szakmai beszámolók elkészítése és az illetékes szervek felé történő megküldése.

Végzettsége és közel 10 éves szakmai tapasztalata garancia a következő időszak működését illetően....”

Tehát a szakmai vezető megfelel a 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 15. § (4) bekezdésében meghatározott feltételeknek, mely szerint „a tanodának legalább egy személyt meg kell bízni a szakmai vezetői feladatok ellátásával. A szakmai vezetői feladatokkal megbízott személynek rendelkeznie kell a (2) bekezdésben meghatározott képesítések valamelyikével és tanodában eltöltött legalább 2 éves szakmai tapasztalattal.”

1 fő tanító – Kovácsné Prokop Dóra

Végzettség: általános iskolai tanító

Feladat: Elsősorban az alsó tagozatos gyermekekkel való foglalkozás (alapozó szakasz erősítése); a sajátos nevelési igényű valamint a beilleszkedési-tanulási-magatartási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztése; kompetenciafejlesztés, közösségi alkalmak szervezési feladatai

Szakmai tapasztalat: több évtizedes tanítói tapasztalata mellett közösségi programok szervezése terén is számos tapasztalattal bír.

1 fő magyar-történelem szakos tanár, szociálpedagógus – Csontos Annamária

Végzettség: magyar nyelv és irodalom szakos tanár; történelem szakos bölcsész és tanár; szociálpedagógus

Feladat: 3. és 4. évfolyamos, valamint a felső tagozatos tanulók számára humán tantárgyak tanulását támogatása; kompetenciafejlesztés; közösségi programok szervezése

Szakmai tapasztalat: 14 éves pedagógusi tapasztalata mellett 7 éve tanodamunkatárs. A feladatként megjelölt területeken szerzett tapasztalat ez idő alatt releváns.

1 fő matematika szakos tanár – Tóth Tiborné

Végzettség: matematika – fizika szakos tanár

Feladat: 3. és 4. évfolyamos, valamint a felső tagozatos tanulók számára reál tantárgyak tanulását támogatása; kompetenciafejlesztés

Szakmai tapasztalat: több évtizedes pedagógusi tapasztalat mellett 5 éve tanodamunkatársként segíti a vállalt programok megvalósítását

1 fő mesepedagógus – Zámborszky Eszter

Végzettség: tánc- és drámapedagógus, mesepedagógus, interkulturális nevelési szaktanácsadó

Feladat: mesepedagógiai foglalkozások tartása; közösségfejlesztés, személyiségfejlesztés, hagyományörzéshez kapcsolódó programok megvalósítása

Szakmai tapasztalat: több évtizedes nevelési-oktatási intézmények munkáját segíti. Több éves tapasztalattal rendelkezik a tanodai munka terén is. Tanodánknek 2 éve munkatársa.

1 fő angolnyelv-tanár – Sándorné Hebó Edit

Végzettség: matematika – angol szakos tanár

Feladat: 3. és 4. évfolyamos, valamint a felső tagozatos tanulók számára idegen nyelv tanulását támogatása; kompetenciafejlesztés; közösségfejlesztés, személyiségfejlesztés

Tapasztalat: 16 éve főként hátrányos helyzetű gyerekekkel folytatott munkában szerzett tapasztalat.

1 fő önkéntes segítő – Benedek Marcell

Önkéntes segítőnk 2019 szeptemberétől az egri Eszterházy Károly Egyetem biológia–testnevelés szakos hallgatója. Szabadidejében korábban is vállalta tanulók mentorálást más településeken. 2020 nyaratól kapcsolódott be tanodánk programjainak megvalósításába. Szándéka szerint a továbbiakban is heti rendszerességgel közreműködőként venne részt a tanoda működésében. Segítségére számítunk elsősorban sporttevékenységek kidolgozásában, megvalósításában (szabadidő hasznos eltöltése, illetve családi közösségi sportprogramok); egyéb programjaink lebonyolításában segítőként. Munkájával színesebbé tehető tanodai programkínálatunk, valamint a gyerekek számára is példaként szolgál (továbbtanulás, önkéntes munka).

A tanoda projektbe bevont szakmai megvalósítók rendelkeznek felhasználói szintű informatikai ismeretekkel is. A gyerekek oktatásában résztvevő személyek rendelkeznek a gyerekek személyiségbeli és tudásbeli fejlődéséhez aktívan hozzájáruló kompetenciákkal.

A tanodával kapcsolatos pénzügy feladatokat ellátását könyvelő végzi (heti 10 óra), aki az elmúlt években is segítette a tanodai munkát.

Szakmai munkánkat, az esetlegesen felmerült problémák megoldását szükség esetén tanácsadóként *pszichológus* segíti, egyéni és csoportos formában, az egyedi állatasszisztált foglalkozásokkal, a természet egységének és az egymásra utaltság folyamatos láttatásával, illetve a szülők számára tanácsadás formájában, és életvezetési klubok szervezésével. Mivel a tanoda programokban foglalkoztatott gyermekek hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetűek, ezért sok olyan problémával kell megküzdeniük, melyekkel egyedül nem boldogulnak. Ezek a gondok teherként nehezednek a gyerekekre és szülőre egyaránt, mely kihát a program célkitűzéseinek eredményességére.

A projekt beindításának kezdeti szakaszában sor kerül a gyermekek kiindulási állapotának felmérésére, képességeinek, reakciómódjainak, érzelmviláguk feltérképezésére, ami részét képezi a szükséges lépések megtervezésének. Az információk begyűjtése hagyományosan alkalmazott eszközök és alternatív módszerek segítségével történik az egyéni sajátosságokhoz és igényekhez igazítva. Ezek a feladatok a tanító tevékenységének részét képezik. Az alsó tagozatosok tantárgyi felkészítéséért ő felel, a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatásának feladatában is központi szerepe van. A szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás, a klubszerű csapatépítés, a közösségi programok jelentős részének szervezése szerepel fő feladatai között.

Humán szakos tanár (magyar-történelem) és a *reálszakos tanár (matematika)* a szaktárgyakhoz kapcsolódó fejlesztésekben és felzárkóztató munkában vesznek részt, az előbbi szakember számos esetben alkalmazva a drámapedagógia eszköztárát.

Számít és épít a program az *önkéntes fiatalok* minél nagyobb arányú bevonására, szerepvállalásaira. Korábbi „tanodás” diákunk jelezte, hogy szívesen része marad a családi hangulatú vérkeringésnek, és felajánlotta segítségét, személyes példáját a kisebbek számára. A korábbi esztendőben is jellemző volt a térségben élő, pedagógia iránt fogékony, felsőfokú tanulmányokat folytatók rendszeres látogatása, hospitálása, esetenként szakmai részvétele, ezért a jelen projekt megvalósításában is számítunk a térségi egyetemisták és főiskolások közreműködésére.

Projektünk minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében vállaljuk, hogy egyes tevékenységeink (Szülők klubja) megszervezésébe, lebonyolításába, a napi uzsonnakészítésbe helyi roma segítőt is bevonunk, akinek a személye motiváló hatással bír a szülők, családtagok lelkesedésére, programjainkon való részvételére, jelenléte növeli tanulóink komfortérzetét, tanodához kötődését, valamint elősegíti integrációs célkitűzéseink megvalósítását.

A megvalósító szakemberek – személyiségük karbantartása, kiégésük megelőzése érdekében – team-megbeszéléseket tartanak eseti jelleggel tanácsadó szolgáltatás igénybevételével.

Az utóbbi években a **szakmai megvalósítók** közül Csontos Annamária részt vett **az operatív programokhoz kapcsolódó képzéseken**. Legutóbb Oktatási Hivatal "Esélyteremtés a köznevelésben" című projekt keretein belül szervezett továbbképzésen („Tanodai szakmai” című 575-177/2017 alapításiengedély-számú 30 órás pedagógus-továbbképzési programon és a műhelymunkákon: Játékos képességfejlesztés- szakmai műhelymunka (Nagybarca); Drámapedagógia a tanodában- szakmai műhelymunka (Debrecen); Drogprevenció, sport-szakmai műhelymunka (Sport, mint fejlesztő és motivációs eszköz a tanodákban – Ibrány).

A műhelymunkák és a továbbképzések alkalmával elsajátított ismeretek hatékonyan beépíthetők a Hernád-völgyi Jövő – Nyitott Kapuk Tanodájának mindennapi tevékenységei közé.

4.2.3 A megvalósítani tervezett tanoda szolgáltatás időtartama

Folyamatos, a következő támogatási időszak: 2024. január 1.–2026. december 31.

5. Kötelező és vállalt szolgáltatások

A Hernád-völgyi Jövő – Nyitott Kapuk Tanodája szolgáltatásainak körét a 40/2018. EMMI rendelet (XII. 4.) 12. § (1) - (2) szerinti kötelező és ajánlott szolgáltatások határozzák meg.

Hitvallásunk szerint megfogjuk a gyerekek kezét 6 éves kortól kezdődően, és biztosítjuk szervezett formában - a mentorálási háttérrel biztosítva - 18 éves korig a különböző fejlesztések lehetőségét. Fontosnak érezzük, hogy a tantárgyi felzárkóztatás, a tanuláshoz szükséges alapképességek megerősítése, a kulcskompetenciák támogatása, végső soron az iskolai sikeresség segítése mellett legalább akkora hangsúlyt kapjon a szociális és mentális felzárkóztató munka, melyben komoly tapasztalatokkal és szellemi tartalékokkal rendelkezik szervezetünk.

Jelen projektünk szakmai tartalmát a folyamatos és rendszeres fejlesztő foglalkozások, az életpálya-építést szolgáló programok és tevékenységek, a szabadidős, kulturális és klubtevékenységek adják.

Tudományos **kutatások bizonyítják**, hogy szoros összefüggés van az iskolai siker és a szülők napi iskolai életbe, döntéshozatalba való bevonása között.⁴ Meggyőződésünk, hogy tervezett projektünk sikerének egyik alapvető záloga a **szülők bevonása** a programokba, a gyermekük oktatását érintő folyamatokba.

---

⁴ Kathyné Mogyoróssy Anita–Nagy Beáta Erika: A szülők és pedagógusok kapcsolattartásának mintázatai. *Educatio*, 2017/26. 657–668.

Claude M. Steele: Különböző társadalmi háttérű gyerekek bevonása a közös tanulásba. In.: *Módszerek a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének segítésére. Pedagógusok és szülők együttműködése. Szöveggyűjtemény.* Szerk.: Trencsényi László. *Educatio Társadalmi Szolgáltató Kht.*, 2008. 78–80.

F. Lassú Zsuzsa – Podráczky Judit – Glauber Anna – Perlusz Andrea – Marton Eszter: Nemzetközi kutatások a szülői részvétel hatásáról. In.: *Szövetségben. Tanulmányok a család és az intézményes nevelés kapcsolatáról.* Szerk.: Podráczky Judit. *ELTE Eötvös Kiadó, Budapest*, 2012. 13–42.

Podráczky Judit – Hegedűs Judit: Család és intézményes nevelés kapcsolata a hazai kutatásokban. In.: *Szövetségben. tanulmányok a család és az intézményes nevelés kapcsolatáról.* Szerk.: Podráczky Judit. *ELTE Eötvös Kiadó, Budapest*, 2012. 71–84.

Perlusz Andrea – Marton Eszter – Glauber Anna – Podráczky Judit – F. Lassú Zsuzsa: A szülő-iskola partnerségre, a szülői bevonásra irányuló nemzetközi törekvések és gyakorlati megoldások. In.: *Szövetségben. tanulmányok a család és az intézményes nevelés kapcsolatáról.* Szerk.: Podráczky Judit. *ELTE Eötvös Kiadó, Budapest*, 2012. 43–70.

A tanoda munkatársai minden tanodában tanuló gyermek családjával folyamatosan személyes kapcsolatot tartanak. Ennek legfőbb módszere a családlátogatás – a program ideje alatt két alkalommal, szükség vagy igény esetén gyakoribb rendszerességgel. Az egyes közösségi programok megszervezése, lebonyolítása a szülők és települési önkéntes segítők közreműködésével valósul meg. Kötetlen formában beszélgetős klubfoglalkozásokat tartanak a szülők számára a település Művelődési Házában. A foglalkozásokon a gyermekneveléssel kapcsolatban felmerült aktuális kérdéseket beszéljük meg, a szülői feladatok, valamint a generációk kapcsolatának fontosságát tudatosítjuk (*Szülők Klubja, Generációk Klubja*).

A bevont szakemberek folyamatosan konzultációs lehetőséget biztosítanak a szülőknek.

Folyamatosan együttműködünk a projekt során a bevont tanulókat oktató-nevelő pedagógusokkal (kölsönös beszámolókat tartunk az iskolában, nyílt napokon veszünk részt egymásnál, rendszeressé tesszük a konzultációkat, a visszacsatolást dokumentáljuk), a családsegítő szolgálat szakembereivel, a védőnővel.

Mivel tanulóink igen kedvezőtlen gazdasági és szociális helyzetű családokból jönnek, ezért nagy jelentőséggel bírnak kitűzött céljaink (esélykülönbségének csökkentése, a szociális hátrányok kompenzálása, társadalmi integráció elősegítése) elérésében a **szociális tevékenységeink**: a gyermek-és ifjúságvédelem, tájékoztatás a szociális ellátások rendszeréről, tanácsadás a szociális ellátások igénybevételéről, ösztöndíjak felkutatása, a hozzájutás elősegítése.

A tanoda *gyermek-és ifjúságvédelemmel* kapcsolatos feladatai preventív jellegűek. Fontos cél a problémák felismerése, illetve az okok feltárása és a segítségnyújtás. A tanoda havi rendszerességgel biztosítja a folyamatos konzultációt a családsegítő szolgálat szakembereivel, a védőnővel.

Támogató tevékenységünk fontos része a hatékony tanácsadás a hátrányos helyzetű tanulók számára kialakított *támogatási rendszerekről, felhívásokról*. A szociális problémák kezelésének érdekében a tanácsadás, felvilágosítás mellett, segítünk a szülőknek felvenni a kapcsolatot az ellátórendszer képviselőivel.

Alapvető célunk, hogy gyermekközpontú, az egyéni igényekre leginkább reflektálni tudó programot valósítsunk meg. Ennek érdekében *mentori rendszert* működtetünk a projekt teljes időszakában. A tanodában dolgozók egyben patronáló, *mentorálási tevékenységet* végző szakemberek is, akik kapcsolatot tartanak az iskolával, családdal és előkészítik, figyelemmel kísérik a továbbtanulást. A mentor feladata a gyermek folyamatos, személyes támogatása, a tanodába való beilleszkedésének segítése, a programban tartása, ösztönzése a folyamatos, aktív részvételre.

5.1. Az egyéni igényeken és szükségleteken alapuló tanulástámogatás

A tanodai munka eredményességének egyik mutatóját a mérési eredmények adják. Ennek érdekében bemeneti és kimeneti méréseket végzünk – függetlenül attól, hogy a 40/2018. (XII.4) EMMI rendelet 12. § (1) bekezdésének c) pontja évenként egy alkalommal határozza meg mérés elvégzését.

A tanodaprogramban résztvevő tanulók bemeneti mérését, azok kiértékelését a tanuló szülője/törvényes képviselője által aláírt szerződés létrejöttét követő 1 hónapon belül végezzük el. A mérések kiterjednek mind a szociális kompetencia, a szövegértés, a matematika-logika, tanulási motiváció, IKT kompetenciákra. A kimeneti méréseket a projekt fizikai befejezéséig, leghamarabb a projekt fizikai zárását megelőző hónapban valósítjuk meg.

Az egyénre szabott fejlesztések tervezéséhez egyéb pedagógiai célú, helyzetfeltáró, diagnosztizáló méréseket is végzünk. Az első találkozások alkalmával sor kerül az előírások szerint a gyermek kiindulási állapotának felmérésére, képességeinek, reakciómódjának, érzelmvilágának feltérképezésére, ami szerves részét képezi a szükséges lépések

megtervezésének. A feltáró szakaszban az információk begyűjtése hagyományosan alkalmazott eszközök és alternatív módszerek segítségével történik mindig az egyéni sajátosságokhoz és igényekhez igazítva. A mindennapos készségfejlesztő foglalkozások segítségével folyamatosan feltárjuk az egyes gyermekek tanulási nehézségeinek okait és egyéni fejlődésüket dokumentáljuk, majd a tapasztaltakat megosztjuk a gyerekeket oktató tanárokkal.

Az egyéni igényekhez és szükségletekhez igazodó tervszerű és tudatos fejlesztést a mérések eredményeire alapozva egyéni fejlődést támogató motivációs terv (korábban: egyéni fejlesztési tervek) alapján végezzük.

Az egyéni fejlődést támogató motivációs tervek (korábban: egyéni fejlesztési tervek) tartalmi elemei: a bemeneti és köztes mérések eredményei, az egyéni igények és szükségletek, a konzultációk száma és rendszeressége, a fejlesztendő tantárgyi területek, képességek, kompetenciák, ütemezés, a fejlesztést végző pedagógusok, szakemberek, az eredmények felülvizsgálatának ütemezése.

A félévenkénti köztes mérésekkel képet kapunk tanulóink előrehaladásáról, alapot adnak a további pedagógiai beavatkozások meghatározásához, az egyéni fejlődést támogató motivációs tervek (korábban: egyéni fejlesztési tervek) szükséges módosításához.

A fejlesztéseket területenként és időrendben az egyéni előrehaladási naplóban dokumentáljuk. Ezekben vezetjük a fejlesztéseken való jelenléteket, valamint fejlesztési területenként minden félévben szövegesen értékeljük a tanulókat. A fejlesztő foglalkozásokon a tanulás segítése, a tanulók személyes igényeinek, szükségleteinek figyelembe vétele határozott elvárásként fogalmazódik meg a szakmai megvalósítók munkájában.

A tanítási-tanulási folyamatban az önálló tanuláshoz szükséges kompetenciák fejlesztésére helyezük a hangsúlyt. A hatékony, önálló tanuláshoz szükséges alapkészségek és a tanulási motiváció fejlesztését, megerősítését valamennyi foglalkozás alapvető pedagógiai feladataként építjük be az élménypedagógia módszereire alapozva. Mivel a gyermekek sikeres iskolai pályafutásának ez az alapfeltétele, ezért a tanulót segítő tanulási technikák megtalálása, elsajátítása átszövi a teljes fejlesztési folyamatot. A tanulási motiváció kapcsán kulcsfontosságú az ÉLMÉNY jelentősége a tanulási folyamatban. Ha a tanulás érzelmileg és intellektuálisan élményt jelent, akkor nő az ismeretek befogadásának intenzitása és mélysége. Tanulásunk nem csak örömtelivé, de hatékonyabbá is válik.

Fontos számunkra, hogy a lehető legtöbb műveltségi területen segítséget kapjanak a gyermekek. Célul tűzzük ki a következő kompetenciaterületek fejlesztését: szövegértés, matematikai alpműveletek, digitális kompetencia, vizuális, zenei, természettudományos, szociális kompetenciák. A készségfejlesztés további területei: mozgástevékenységek, művészeti tevékenységek, szociális kompetenciák, tehetséggondozás.

A foglalkozásokon feldolgozott irodalmi művekkel, valamint a települési megemlékezéseken, ünnepségeken való részvétellel, a gyerekek aktív bevonásával (szereplésükkel) kívánjuk erősíteni tanulóink identitástudatát.

A foglalkozások megtartására egyéni, illetve csoportos formában kerül sor a gyermekek igényeire szabott gyakorisággal és tartalommal. A kezdeti szakaszban meghatározott célok elérését és a tényleges fejlődést a hagyományos és alternatív módszerek alkalmazásának kombinálása segíti elő. A beszélgetés, a rajzolás, a játék, a mozgásos feladatok, relaxációs technikák, eszközök széles repertoárja színesíti a foglalkozásokat.

Az alkalmazott innovatív módszerek (állat-asszisztált pedagógia módszere, drámapedagógia, társasjáték-pedagógia), valamint a természet, a művészetek, az alkotás élményének bevonása nagy erőket képes megmozdítani a gyermekek lelkében, elmélyítve és maradandóbbá téve a bennük meginduló pozitív irányú folyamatokat.

A program során a szülők és a gyermekek részére biztosított a konzultáció folyamatos és rendszeres lehetősége, mely a segítség szükség esetén történő elérhetőségének biztonságos tudatát nyújtja számukra.

A foglalkozások végleges órarendjét az iskolákkal együttműködve készítjük el. Az általános iskolában nem működik egész napos oktatás (korábban: iskolaotthonos), délután az alsósoknak napközi otthont biztosítanak, azonban a felső tagozatosok számára második éve nem érhető el a tanulószobai foglalkozások lehetősége az iskolában. Figyelemmel a gyermekek teherbírására, az intézményvezetővel és a szülőkkel egyeztetjük a számításba vehető felmentéseket a tanulók 16 óráig kötelező benntartózkodása alól.

A hét minden napján, minden hónapban egyforma sűrűséggel folyamatos a mentori tevékenység biztosítása a szakmai megvalósítók részéről.

5.2. Iskolai lemorzsolódás prevenciója

A 40/2018. (XII.4.) EMMI rendelet kötelező elemként írja elő olyan programok tartását, amelyek az iskolai lemorzsolódás megelőzését célozzák (12.§ (1)). Ennek részként tantárgyi segítségnyújtást biztosítunk, támogatjuk tanulóink érzelmi – mentálhigiénés fejlődését, a tehetséggondozást (nem feltétlenül tantárgyhoz kötöten, hanem pl. a *mesepedagógiai foglalkozásokon*), emellett a pályaorientáció, illetve életpálya-építéshez kapcsolódó tevékenységink révén segítjük a szolgáltatás igénybe vevőinek olyan célok meghatározását, amelyek elérése motivációként szolgálhat akár az iskolai előmenetel javítása érdekében. A pozitív jövőkép formálásával tehát oly módon támogatható a lemorzsolódás prevenciója, hogy reális célokat tűzünk ki a tanulókkal és szüleikkel együttműködve.

5.2.1 Tantárgyi segítségnyújtás

Tantárgyakhoz igazodó fejlesztő foglalkozásaink a bevonat tanulók számára: magyar nyelv és irodalom, alapvető matematikai-logikai képességek kialakítása, megszilárdítása, továbbfejlesztése, informatika, vizuális kultúra, természet-és társadalomismeret, a zene világa, mozgástevékenységek, tantárgyi felzárkóztatás, felkészítés magyarból és matematikából.

- Magyar nyelv és irodalom

Beszéd és beszédértés - „Terefere-sarok”

Kulturált nyelvi magatartás megalapozása szabálytanulással. Élethelyzetek megvitatása. Szokásalakító tréningek. Szókinccs aktivizálása. Páros és csoportos szituációs gyakorlatok. Hallott szöveg értésének fejlesztése

Olvasás, szövegértés-szövegalkotás fejlesztése

Olvasástechnika fejlesztése. Kifejező olvasás gyakorlása. Értő olvasás fejlesztése. Szövegfeldolgozás gyakorlása. Irodalmi ismeretek alapozása. Drámapedagógiai eljárások alkalmazása. Önálló tanulási képességek fejlesztése. Irodalmi művek aktív, élményt jelentő befogadása. Nyelvtani ismeretek megszilárdítása – nyelvhasználati gyakorlatok. Szövegalkotás gyakorlatai (írásban és szóban)

A fejlesztéshez felhasznált kiegészítő irodalmak: Bibliai történetek, Hernádszentandrás monográfiája, Cigány népismeret.

Írás- íráshasználat fejlesztése, az íráskép egyénivé fejlesztése, az írás eszközzé fejlesztése

Nyelvtani ismeretek alkalmazásának gyakorlása. Helyesírási készség elemi szintjének kialakítása, fejlesztése. A tanulók önellenőrző és hibajavító tevékenységének fejlesztése. Önálló szövegalkotás képességének fejlesztése.

Önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése

Könyvtár és könyvesbolt látogatása. Szótárak, lexikonok, enciklopédiák stb. használata.

- Alapvető matematikai-logikai képességek kialakítása, megszilárdítása, továbbfejlesztése

Műveletek értelmezése, műveletvégzés. Összefüggések, kapcsolatok felismerése. Sorozatok, függvények. Testek, síkidomok. Mérhető tulajdonságok, mértékegységek. Önellenőrző képességek fejlesztése. Logikai gondolkodás fejlesztése. Középiskolások számára tantárgyi segítségnyújtás, az érettségi vizsgára való felkészülés segítése.

- Informatika

A számítástechnikai alapismeretek fejlesztése. Gyakorlati internet használat fejlesztése. Oktatóprogramok használata. Okosan a világhálón – az internet és a közösségi oldalak veszélyei.

- Vizuális kultúra

A természetben megtalálható anyagok felhasználásával képek, egyszerű tárgyak készítése. Régi mesterségek, népművészeti tárgyak megismerése. Élmények vizuális megjelenítése. Képzőművészeti alkotások bemutatása. Különböző technikák, eszközök megismerése, használata. Múzeumlátogatás.

- Természet- és társadalomismeret

Közvetlen és tágabb környezetük megismerése és felfedezése. Természeti és társadalmi környezetünkben való tájékozódási képesség fejlesztése. Élő és élettelen környezetünk iránti felelősségérzet fejlesztése. Egészség- és ökotudatos életmódprogramok. Természetjáró kirándulások szűkebb és tágabb környezetünkben. A *BioSzentandrás* programban való tematikus részvétel.

- A zene világa

Az éneklés élményének felfedezése, megszerettetése. Zenehallgatás; sokszínű, igényes zenei élmények nyújtása. Hangszerek megismertetése. Hangversenyek látogatása. Zenetanulás, igény szerint aktív zenélés. Szűkebb környezetének néphagyományaival, népszokásaival való megismerkedés.

- Mozgástevékenységek

Ügyesség, a mozgásos cselekvési biztonság fejlesztése. Kitartás, állóképesség, feladatmegoldó képesség fejlesztése. Tevékenységek: játékos sorversenyek, túrák, akadályversenyek, számháborúk, futballozás, asztali teniszezés, tollaslabdázás.

5.2.2 Érzelmi, mentálhigiénés fejlődés

Érzelmi, mentálhigiénés fejlődést segítik az önismereti, készség- és személyiségfejlesztési foglalkozások, melyek célja a csoportközi együttműködés, az empátia, tolerancia erősítése, érzések kifejezése, feszültség és szorongásoldás, kommunikáció fejlesztése, viselkedésváltoztatás ösztönzése, kreativitásfejlesztés. A készségfejlesztő programok kidolgozásánál fontos szerepet kap a drámapedagógia. Cél a csoportos foglalkozások mellett az egyéni kompetenciafejlesztés és az egyéni mentális fejlesztés szükség esetén tanácsadói szolgáltatás igénybevételével.

A nehézségek, problémák, krízishelyzetek elkerülésének, túlélésének vagy feldolgozásának alapja az önismeret fejlesztése, az emberi kapcsolatok és a személyközi viszonyok erősítése. A *szociális kompetenciák fejlesztésének* szinterei az önismereti, készség- és személyiségfejlesztési csoportok. A foglalkozásokon használt strukturált gyakorlatok célja a

csoporthoz tartozás erősítése, a csoportközi együttműködés, csoportos döntéshozatal fejlesztése, az empátia, tolerancia erősítése, értékek és normák tisztázása, érzések kifejezése egymással szemben, feszültség és szorongásoldás, kommunikáció fejlesztése, személyes kapcsolatok elmélyítése, vágyak tudatosítása, viselkedésváltoztatás ösztönzése, kreativitásfejlesztés.

Mivel a tanoda programokban foglalkoztatott gyermekek hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetűek, ezért sok olyan problémával kell megküzdeniük, melyekkel egyedül nem boldogulnak. Ezek a gondok teherként nehezednek a gyermekre és szülőre egyaránt, mely kihat a program célkitűzéseinek eredményességére. Ezért van szükség a szociális munkára, mint mesterséges támaszra. Eszközei között szerepel az egyéni esetkezelés, a problémamegoldó modell és különböző konfliktuskezelési technikák alkalmazása.

5.2.3 Tehetség gondozás

A *tehetség gondozást*, képességek kibontakoztatását szolgáló fejlesztő tevékenységek a tanulók erősségeiből építkezve kerülnek megszervezésre. A tanulók kulturális szokásaiból kiindulva, azok értékeit megtartva gazdagítja tudásukat és különféle kompetenciáikat. Rendszeres egyéni és közösségi bemutatkozási, szereplési lehetőségeket biztosítunk rendezvényeken (települési ünnepek, Hernád-völgyi Tehetségkutató Fesztivál), szomszédos településeken.

A tanoda a képességek – készségek fejlesztésére különös figyelmet fordít, mely a hátrányos helyzetű fiatalok számára biztosítja a sikeres tanulmányi, és az életben való előmenetelt. Nagy hangsúlyt fektet szervezetünk évek óta a tehetség gondozásra, a tehetségek esélyeinek különböző formában való biztosítására. Fejlesztésre kerül az „iskolai nyelv” és a „hétköznapi nyelv” elsajátítása. A szakemberek segítségével igyekszik a Tanoda felvértezni a résztvevő tanulókat a konfliktusok kezelésére, a kudarcok és a sikerek előremutató feldolgozására, a versenyhelyzetekben való helytállásra, a következetességre és a kitartásra az élet különböző területein az emberi értékek mindenkor tiszteletben tartása mellett.

5.2.4 Életpálya-építés

A mentálhigiénés, a folyamatos tematikus tanácsadói munkának köszönhetően fejlődnek a gyermekek tanuláshoz, megfelelő életvezetéshez szükséges készségei, ezeken kívül személyiségük épülhet, erősödhet.

A gyermekeknek szükségük van arra, hogy megmutassuk nekik, melyek a valódi értékek. Mi az, amire érdemes figyelni, s mi az, amire nem. Önismeretük fejlődésével megláthatják saját pozitívumaikat, felismerhetik, mely képességeik erősebbek a többinél, s így könnyebben megtalálhatják az életnek azt a területét, ahol sikeresek és elégedettek lehetnek. Ennek hatására növekedésnek indulhat kompetenciaérzésük és az önbizalmuk. Miután megtanulták elfogadni saját magukat, a környezet is könnyebben elfogadja majd őket. Bátrabban alakítanak ki kapcsolatot más emberekkel, nyitottabbakká válnak. Lényeges emellett, hogy képesek legyenek felhalmozódott negatív érzéseik, indulataik kezelésére, felülkerekedjenek korábbi sérelmeiken. Bár megtapasztalják, milyen az, ha sikeresként élhetik meg önmagukat, meg kell tanulniuk kezelni a kudarcokat is. Önmagukhoz és a környezetükhöz való viszony átszíneződése után jobban látják majd a helyüket a világban, és egy kis támogatással célokat is kitűzhetnek maguk elé. Ezekkel a lépésekkel fejlődik pozitív jövőképük, s megalapoznak egy értékesebb jövőt önmaguk számára.

Célunk a tanulók továbbtanulásához, pályaválasztásához szükséges információk, ismeretek, képességek megszerzésének elősegítése.

A középiskolai beiskolázást megelőző tanévben „mozgó pályaválasztási szolgáltatás” nyújtása, melynek tervezett elemei: családlátogatás, kapcsolatépítés és látogatás a helyi közösségben és az oktatási intézményekben.

A családlátogatások alkalmával tájékoztatjuk a szülőket és egyben a tanulókat is az iskolarendszer fordulópontjairól, a továbbtanulási lehetőségekről, döntéseik következményeiről. Igyekszünk tudatosítani, hogy a tanulás hosszú távon megtérül; egy biztos alapokon álló életpálya kiépítésének lehetőségét teremti meg.

A középfokú és felsőfokú intézményekben, valamint a helyi közösségekben a lehetséges foglalkoztatónál tett látogatások hozzájárulnak egyrészt a pályaválasztási ismereteik bővítéséhez és mélyítéséhez, másrészt növelik továbbtanulási és az iskolai végzettség megszerzése iránti motivációjukat. Pályaorientációs tevékenységünket támogatja, hogy az együttműködő felsőoktatási intézmények hallgatóinak beszámolóit, pályaválasztásai döntéseikről való ismertetőik motiváló erőként hatnak, újabb lehetőségeket villantva fel a tanulóink számára a hosszútávú céljaik meghatározásához.

A pályaválasztással kapcsolatos ismeretek bővítése, a továbbtanulási kedv felkeltése és erősítése érdekében a fejlesztő foglalkozásokba építve is törekszünk, melyek során öndefiníciós kérdőívek feldolgozásával, tervekről való beszélgetéssel, pályaismeret bővítésével (játékos feladatokkal) támogatjuk a pályaválasztási döntésüket.

5.3. A szociális hátrányok kompenzálása, közösségfejlesztés – a szabadidő hasznos eltöltését támogató programok

Tanodai programunk szerves része a különböző szabadidős tevékenységek megvalósítása.

A szabadidő hasznos eltöltéséhez megfelelő infrastruktúra és tárgyi feltétel adott. A tanoda udvarán és a közeli sportpályán különféle mozgásos – sportfoglalkozásokat tartunk. Társasjátékok, ping-pong- és csocsóasztal akár a tanoda épületén belül is felállíthatók. A 40/2018. (XII.4.) EMMI rendelet alapján kötelező elemként évente legalább három, tanodán kívül szervezett sport- és kulturális program megvalósítását írja elő. Ezeket a **tanodán kívüli programjainkat** a szabadidő-eltöltés részeként szervezzük. Terveink közt szerepel *sportdélután; bábszínházi / színházi előadás; múzeumlátogatás* és szeretnénk egy olyan alkalmat szervezni, ahol *egykori és jelenlegi tanodások találkozását* biztosítanánk. Ez utóbbi alkalom jó lehetőséget biztosít egyrészt arra, hogy visszajelzést kapjunk a korábbi évek munkájáról, az egykori tanítványaik életének alakulásáról, másrészt – főként a kamasz-, illetve kiskamaszkorú tanulók motiváltságán is emelhetnek a személyes életútjuk bemutatásával.

A sportdélutánon olyan programokat kívánunk megvalósítani, amelyek támogatják a tanulóink együttműködését, ezáltal a közösségfejlesztést. A korábbi évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a hozzánk járó gyermekek rendkívül nyitottak a sportrendezvények iránt – főként a labdajátékok érdeklik őket. Azzal, hogy általuk kedvelt tevékenységre hívjuk meg őket, biztosítható a program támogatottsága az igénybe vevők oldaláról is.

A bábelőadás kapcsán ugyancsak a korábbi évek tapasztalataira építünk: még a felső tagozatos gyerekek is szívesen néznek meg egy-egy bábbal előadott történetet, interaktív előadás esetében sem érzik kényelmetlennek a bekapcsolódást a programba. A középiskolások ilyenkor a szervezés oldaláról támogatták korábban a munkánkat.

Nyitott tanodai programunk a korábbi évekhez hasonlóan a környezetvédelem, a fenntarthatóság témája köré épül a játékos, gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó eseményen. Várjuk a szülőket, a település lakóinak, a partnertanodáknak, az együttműködő civil szervezetek és felsőoktatási intézmények képviselőinek részvételét, bekapcsolódását a rendezvénybe. Vállalásunk minimum 90 fő részvétele. Az alkalom – csak úgy, mint a korábbi években – jó alkalmat teremt egyrészt arra, hogy a helyi közösség is betekintést nyerjen a tanodában folyó munkába; másrészt az együttműködő tanodákkal való kapcsolat is erősödik (amellett, hogy tapasztalatcserére is van lehetőség, a gyerekek is megismerkednek egymással); harmadrészt egyéb együttműködő szervezetek bevonására is lehetőség nyílik.

Fontos, hogy a tanodai munka láthatóvá váljék a tágabb környezet számára is, ezáltal erősítve a működésének támogatását a helyi közösségben is.

A családdal való együttműködés erősítése érdekében négy **családi program** megvalósítását vállaljuk, amint azt a 40/2018. (XII.4.) EMMI rendelet 12§ (1) bek. h) pontja elő is írja. Ennek részeként családi délutánokat szervezünk az alábbiak szerint:

- a) Családi sportrendezvény: mint fentebb utaltunk rá, a sporttal kapcsolatos programok vonzók voltak a korábbi években.
- b) „Ünnepi díszbe öltözve” – valamely nagyobb egyházi ünnephez (húsvét, karácsony) kapcsolódóan közösségi program szervezése vetélkedővel, kézműveskedéssel, közösségépítéssel egybefűzve
- c) Gyereknap Gyerekek a felnőttek „ellen” – ügyességi és akadályverseny. Játékos vetélkedőt tervezünk, amelyek a szülők és gyerekek együttműködésére épülnek. Célunk: jó hangulatú program megvalósítása, ahol szorosabb kapcsolat fonódhat mind a családokon belül (szülő-gyermek, ill. szülő-szülő kapcsolat), mind a tanoda munkatársai és a családok között.
- d) nyári családi nap, melyet minden évben valamilyen tematika köré építjük fel

A program megvalósításának időtartama alatt önként vállalt tevékenységként (40/2018. EMMI rendelet 12.§ (2) bek.) nyári táborok megvalósítását vállaljuk.

Évről évre visszatérő **napközis táboraink** a (1) **keresztyén gyermektábor**, mely nagy népszerűségnek örvend a településen. (2) **mesetábor**, mely az élmény-/mesepedagógiát állítja középpontjába. (3) Állandó önkéntes segítőnk vezetésével **sporttábor** megvalósítása is szerepel a terveink között a következő időszakban.

Ha van lehetőség (és igény), akkor háromnapos **bentlakásos erdei tábor is tervezhető**, mely jól illeszkedik egyrészt településünk, Hernádszentandrás által képviselt értékekhez: természetes anyagok felhasználása, ökolgazdálkodás, természetközelség, a megújuló energiák felhasználása stb.

A tanoda program teljes ideje alatt ugyancsak önként vállalt feladatként biztosítjuk a bevont tanulók számára kísétkézést (napi egyszeri alkalommal az uzsonnát).

Szakmai műhelymunka szervezését ugyancsak önként vállaljuk a kötelező tevékenységek mellett. Ezeket minden alkalommal valamilyen téma köré építjük fel, pl. művészeti tevékenységek a tanodákban; sporttevékenység a tanodában stb.

A rendeletben nem szereplő önkéntes vállalásunk a kötetlen formában zajló, beszélgetős klubfoglalkozások tartása a programba bevont gyermekek szüleinek, nagyszüleinek. A korábbi években népszerűségnek örvendő „Szülők Klubja”, melyet az elmúlt években rendszeresen szerveztünk. A foglalkozásokat játékos fel- és levezetéssel oldjuk. A klubfoglalkozásokon a gyermekneveléssel kapcsolatban felmerült aktuális kérdéseket beszéljük meg, a szülői feladatok, valamint a generációk kapcsolatának fontosságát tudatosítjuk. Ezekre az alkalmakra szakembereket hívunk meg, akik hasznos tanácsokkal látják el a szülőket.

Az egyes közösségi programok meghívott – aktuális témában szakértő – előadók részvételével kerülnek lebonyolításra.

5.4. A gyermekek fejlődését támogató alternatív programok

A projekt szakmai megvalósítását teszik teljessé a következő tematikus vonalvezetésű művészeti tevékenységekre épülő foglalkozások, melyek reflektálnak azon igényekre is, melyek az elmúlt évek felzárkóztató munkája során jelentkeztek.

Az egyik foglalkozás a *Népművészet és a kézművesség* elmélete és gyakorlata mellett annak hagyományörző mivoltát is részévé teszi tanodánknak, játékos formában átadva az évszázados tudásanyagot a mai fiatal generáció számára. Változó világunk és a felgyorsult élet siettetni az elmúlást. Vigyáznunk kell, hogy magyar nemzeti értékeink, népművészetünk ne tűnjön el a feledés homályába. Ha nem vigyázunk évezredes tapasztalatok, szokások, igazságok tűnhetnek el a múlt homályában. A magyar tehetséges nép, fennmaradt zenei, tárgyi emlékek, szokások, sőt tudományos megvalósulások is ezt bizonyítják. A tudás átadása kötelessége minden olyan embernek, aki e tudás birtokában van. A múlt ismerete nélkül nincs jelen, a jelen nélkül nincs jövő. Ezért szándékunkban áll, hogy népművészeti tudásunkat tovább adjuk a mai nemzedéknek. Művészetpedagógiai foglalkozásainkon segítségünkre lesz Mester Andrásné gyöngyfüző, népi ékszerkészítő, népi játszóház vezető és Mester András fafaragó népi iparművész.

A másik foglalkozás a *Néptánc és néphagyományörzés*. Az elmúlt évek tapasztalata mutatja, hogy a Maier Reimond tanár úr, a Csikuska Kulturális Egyesület vezetője által tartott foglalkozások nemcsak a gyerekek mozgáskultúrájának fejlődéséhez járultak hozzá, hanem a személyiségfejlődésükhöz is. Gazdagodtak a táncok, a népdalok világának megismerése által, miközben felidéztek a néphagyományokat. A néptáncfoglalkozásokon gyakran kerültek elő a cigány néptáncok is, melyek erősítették a tanulók identitástudatát. Az előző időszak mintegy lezárásaként olyan kis jelenetekkel készültek a résztvevő tanulók a szüleik számára, melyeket a tanult táncokkal, dalokkal színesítettek. A rendkívül gazdag népművészeti kincsünk minél alaposabb megismerése indokolja a foglalkozások tanodai programban való megjelenését.

Olyan gyerekek is sikerélményhez jutnak az utóbbi foglalkozásokon, akik számára a tanulás jelentős kihívást jelent.

5.5. Digitális kompetencia fejlesztése

A 2020-ban kihívásként megjelenő tantermen kívüli digitális munkarend óta a digitális kompetenciák fejlesztése hangsúlyosabban szerepel a mindennapokban a tanoda falain belül is. A 40/2018. EMMI rendelet 12. § 1) bekezdés *i* pontja 2021-től írja elő számunkra a digitális kompetencia, illetve infokommunikációs technológia készségeinek fejlesztését és gyakorlati alkalmazását. Ennek érdekében a korábbi években tanodásaink tableteket kaptak, emellett laptopok, illetve tanodai tablet is segíti a munkánkat.

Látszik, hogy a 21. században a digitalizáció térnyerésével jelentős hátrányba kerülhet az, aki az online világban nem, vagy csak nehezen tud mozogni, tájékozódni, ezért is kiemelt a digitális kompetenciák fejlesztése.

A Tanodán belül nyílt internet érhető el a diákok számára. Digitális feladatokat alkalmazunk a fejlesztő foglalkozásokon is, kiemelten a helyesírási készség és a figyelem fejlesztésére, valamint az érettségi vizsgára készülő tanulók felkészítéséhez a korábbi évek feladatainak áttekintésével. Gyakran használjuk kutatómunkához is a digitális eszközeinket, ilyenkor tálcán kínálja magát, hogy a kritikai gondolkodást fejlesszük, motiváljuk tanulóinkat, hogy több forrásból tájékozódjanak. Folyamatosan szem előtt tartjuk a biztonságos internethasználat tanítását, de az utóbbi időszakban körvonalazódik, hogy az online zaklatás témáját is hangsúlyosabban kell megjelenítenünk a foglalkozások alkalmával.

Ezek mellett a fontosabb számítógépes programok használatával is foglalkozunk, mint pl. a word, excel, power point.

5.6. Kockázatok és lemorzsolódás kezelése

Lehetséges kockázatok:

- a kellő motiválás ellenére bekövetkezett létszámcsökkenés, lemorzsolódás,
- a kompetenciaszintek növekedése elmarad a tervezett ütemtől,
- a programban résztvevő szakemberek létszámának csökkenése,
- a szülők egy részének érdektelenné válása.

A lehetséges kockázatokkal szembeni beavatkozások:

- gyermek esetében a távolmaradás okainak feltárása, személyes megszólítás, családlátogatás,
- csoport kohézió erősítése a közösségi programokon keresztül,
- pozitív minták és példák bemutatása,
- a motiváltság erősítése a célcsoport irányában,
- az egyéni fejlődést támogató motivációs terveket (korábban: egyéni fejlesztési tervek) legfeljebb 6 havonta felülvizsgáljuk, a foglalkozások tapasztalatai alapján meghatározzuk a szükséges pedagógiai beavatkozásokat, a gyermeket tanító pedagógusokkal, valamint a Ináncs-Forró-Fancsal Mikrotérség Szociális Alapszolgáltatási Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatával folyamatos kapcsolatot tartunk,
- rendelkezésre állnak a programba esetlegesen bevonható további szakemberek,
- a szülők folyamatos megszólítása, konzultáció, pozitív visszacsatolás.

6. Együtműködés:

Alapvetően a legfőbb együtműködést a tanoda szolgáltatást igénybe vevő gyermekek családjával kívánjuk megvalósítani. Ennek módjáról, eszközeiről a Szakmai program fentebbi részében részletesen kitértünk. Munkánkhoz azonban elengedhetetlen egyéb intézmények, civil szervezetek, egyházak támogató jelenléte, valamint a környező településeken működő tanodákkal való szakmai együtműködés, tudásmegosztás (jó gyakorlatok; sikeres programok stb.)

6.1 Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

A tanoda a gyermekvédelmi jelzőrendszer része. Kötelességünk jelezni a gyermekjóléti szolgálat felé, ha a gyermek veszélyeztetettségét észleljük. Emiatt kiemelt együtműködésünk a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal. Ezt a 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 13. §-a szabályozza. A tanoda az együtműködés keretében:

- „a) ellátja a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagságból eredő feladatait,
- b) a család- és gyermekjóléti szolgáltató meghívására részt vesz a tanodát rendszeresen igénybe vevők ügyében tartott esetmegbeszélésen, esetkonferencián,
- c) adott gyermek ügyében egyeztetést folytat a tanoda szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről, és
- d) évente legalább egyszer tájékoztatást nyújt a család- és gyermekjóléti szolgáltatónak a tanoda működésének tapasztalatairól, szolgáltatásaiban és az igénybevétel módjában bekövetkező változásokról.”

Településünkön a gyermekvédelmi és családsegítő szolgáltatásait Ináncs-Forró-Fancsal Mikrotérség Szociális Alapszolgáltatási Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatának családgondozója látja el. Rendszeres együtműködés valósult meg eddig is és a jövőben is szoros kapcsolatot kívánunk fenntartani a tanodát igénybe vevő gyermekek és

családjaik érdekében. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat támogatja tevékenységünket a leendő tanodások toborzásában, segít a szülők tájékoztatásában a tanodai lehetőségekkel kapcsolatban, javaslatot tehetnek a bevonandó gyerekek személyére. Együttműködésünk azért is fontos, mert a családgondozó csupán heti egy alkalommal elérhető a településen. A Tanoda gyerekekkel való napi kapcsolata lehetővé teszi, hogy lehetséges nehézségek esetén más szakemberek minél korábban beavatkozassanak a problémamegoldás folyamatába. Emellett a tanodás gyerekekkel kapcsolatban összehívott eszmegbeszéléseken, esetkonferenciákon részt vesznek a tanoda munkatársai.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb tagjaival, mint háziorvos, védőnő, ugyancsak élő kapcsolatot ápolunk.

6.2 Pax Hálózatfejlesztő - Gondozási Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálata

Az Ináncsi Arany János Általános Iskolában elérhető az encsi Pax Hálózatfejlesztő - Gondozási Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatának szociális segítője heti egy alkalommal. Ez a fajta szolgáltatás újnak tekinthető, hiszen az 1997. évi XXXI. törvény 39. § (3a) bekezdése csupán 2018. szeptember 1-jétől írta elő ezt a fajta szolgáltatást gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében. (A 2018. évi CXVII. tv. 60. §-nak hatályba lépése előtt csupán „választható” szolgáltatásként szerepelt a gyermekvédelmi törvényben.)

6.3 Oktatási-nevelési intézmények

A nevelési-oktatási intézményekkel való együttműködést a 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet a gyermekek esélyenövelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 13. §-a szabályozza. A tanoda az együttműködés keretében:

- a) közreműködik a tanodát rendszeresen igénybe vevők segítségének, fejlesztésének megtervezésében,
- b) közreműködik a tanodát rendszeresen igénybe vevők pályaorientációjában, a tanulók nyomon követésében,
- c) részt vesz a nevelési-oktatási intézmény által kezdeményezett, a tanodát rendszeresen igénybe vevőkkel kapcsolatos megbeszéléseken, és
- d) a módszertani tapasztalatcsere érdekében részt vesz a nevelési-oktatási intézménnyel közös szakmai műhelyeken.

A tanulók rekrutálásában, közös tanodai-iskola programok szervezésében, a tanulók egyedi ügyeit érintő problémamegoldásban, illetve a tanulók tanulmányi előmenetelével kapcsolatban aktív együttműködési szándékát fejezte ki a gyermekeket oktató ***Ináncsi Arany János Általános Iskola és a B-A-Z Megyei Váci Mihály Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium.***

Az oktatási-nevelési intézmények pedagógusai (kiemelten az osztályfőnökök) folyamatosan tájékoztatást kapnak a programról, illetve a programban résztvevő gyerekekkel kapcsolatos tevékenységekről. Javaslatokat a szakmai megvalósítók mind a célcsoport kiválasztásánál, mind az egyéni fejlődést támogató motivációs tervek (korábban: egyéni fejlesztési tervek) elkészítésénél figyelembe veszik. A gyerekek előmenetelét, iskolai teljesítményük változását is nyomon követjük a pedagógusok segítségével. Együttműködésünk formái: kölcsönös tájékoztatás, szakmai megbeszélések, hospitálások.

6.4 Felsőoktatási intézmények

A program megvalósításának időszaka alatt folytatjuk több éve zajló **együtműködésünket** a **Miskolci Egyetem BTK Szociológiai Intézettel** és a **Budapesti Corvinus Egyetem Gazdaságföldrajz, Geoökonómia és Fenntartható Intézettel**.

Együtműködésünk kiterjed a tanulók bevonásával kapcsolatos javaslatlételre, a szakmai megvalósítókkal történő konzultációkra, közös tanodai-egyetemi programok szervezésére, a tanoda nyílt napjain való részvételre, közös hospitálási gyakorlatok szervezésére. Ezek mellett támogatják a pályaorientációs munkánkat, azzal, hogy tájékoztatják a különféle szakok „tartalmáról” a tanítványainkat: az oktatók és hallgatók beszélnek arról, mivel foglalkoznak, milyen jellegű tantárgyakat lehet tanulni, az adott szakok hogyan „hasznosíthatók”, milyen munkakörök tölthetők be a szerzett végzettséggel. Középiskolás tanulóink a kapható hallgatói ösztöndíjprogramokról is tájékozódhatnak segítségükkel, továbbá a hallgatók betekintést engednek az egyetemi mindennapjaikba. Közreműködésüktől azt várjuk a tanulói motiváció növekedését.

6.5 Tanodák

Rendszeres együttműködést valósítottunk meg eddig is számos tanodával, azonban tervezett programunk minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása, valamint a hálózatfejlesztés érdekében újra együttműködésről állapodtunk meg 4 tanodával:

- *RÉV Kistérségi Tanoda Hálózat – Méra*
- *RÉV Kistérségi Tanoda Hálózat – Novajdrány*
- *RÉV Kistérségi Tanoda – Forró*
- *Halmaji Tanoda*

Szakmai együttműködésünk – a korábbi évek tapasztalataira építve – kiterjed a rendszeres kapcsolattartásra, az együttműködési lehetőségek folyamatos kialakítására, konzultációkra, lehetőség szerint bekapcsolódunk egymás programjaiba (pl. nyílt nap). Közös szakmai anyagokat készítünk, megosztjuk egymással a bevált jó gyakorlatainkat, közös hospitálási gyakorlatokon veszünk részt, mindezekkel elősegítve a hálózatosodást a gyakorlat mentén.

Folyamatosan részt veszünk különböző fórumokon, konferenciákon, tudásmegosztásban a tanodánk szakmai munkáját az országos vérkeringés részévé téve, továbbá együttműködünk a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság által működtetett tanácsadói hálózattal (40/2018. EMMI rendelet 12. § 3). bekezdés alapján. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az Oktatási Hivatal térségi Tanoda-tanácsadóival

6.6 Települési önkormányzat

Együtműködési szándékát fejezte ki a következő időszak vonatkozásában is az Alapítvánnyal szoros kapcsolatban álló **Hernádszentandrás Község Önkormányzata**. Az együttműködés keretében javaslatot tesz a tanodai programban résztvevő tanulókra, a tanulók fejlődésével kapcsolatos konzultációkat tartunk, az állagmegóvás és a jó gazda gondosságának feltételével használatba adja a tanoda program helyszínéül szolgáló Hernádszentandrás, Fő u. 79. sz. alatti önkormányzati tulajdonú épületet. Tájékoztatást kapunk az önkormányzat által nyújtott (ill. nyújtható) támogatásokról a családok számára, így például az iskoláztatási támogatásról, egyéb tanulói ösztöndíjakról (pl. Bursa Hungarica). Egyes programjaink számára – előzetes egyeztetést követően – alkalomszerűen ingyenesen rendelkezésünkre bocsát egyes közösségi intézményeket (Művelődési Ház; Könyvtár), részt vesz a nyílt napjainkon, szükség esetén segítséget nyújt tanodás diákjaink utaztatásában.

6.7 Civil szervezetek és önkéntesek

Együttműködő partnereink között tudhatjuk a **Minden Nap Ajándék Alapítványt**, valamint a 2017 óta Hernádszentandráson tevékenykedő **InDaHouse Hungary Egyesület** önkéntesprogramját.

Az InDaHouse Hungary hétvégéken más településekről toborzott önkéntesei segítségével ugyancsak gyermekek fejlesztésével, korai iskolaelhagyásuk megelőzésével foglalkozik, így szerencsésen kiegészíti a tanodai munkát. Az elmúlt időszakban voltak közös szervezési programjaink (önkéntes nap, túrázás), melyek alkalmával igyekeztünk összehangolni nézeteinket a gyerekekkel való munkáról, és további együttesen szervezhető alkalmakat is terveztünk. Ezek között szerepel rendszeres hospitálási alkalmak szervezése, illetve a korábbi sikeres programok ismételt lebonyolítása.

A **Négy lábú Segítők Egyesülete** terápiás kutyákkal több alkalommal támogatta jelenlétével, tanácsadó tevékenységével a tanodai programjainkat.

Önkéntes helyi lakosok (6-8 fő) is részei voltak eddig is, és terveink szerint egyre inkább szerves részeivé válnak a Tanoda mindennapjainak (operatív, szervezési feladatokban való segítség, étkeztetés, fűtés biztosítása, hagyományok bemutatása, klubtevékenységekben való közreműködés). 2019 őszétől érettségire készülő középiskolás diákokat is fogadunk 50 órás közösségi szolgálatuk teljesítése céljából. Jelenleg három diák működik közre a Tanodánk életében, ezáltal folytatódik a **kortárssegítés** hagyománya szolgáltatásunkban. A közösségi szolgálatot teljesítők mellett alkalmanként egykori tanodásaink is jelen vannak a működésünk sikerességét támogatva.

Önkéntes szakembereket is igyekszünk megnyerni a Hernádszentandráson folyó komoly szakmai munkának, folyamatosan tanulva egymástól, valamint megalapozni egy olyan referencia, minta tanodai munkát, mely valóban azt teszi minden egyes percben, amiért igazán életre hívták, és akikért igazán értelme van létezésének. Az előző esztendőben, a tanodai munkában résztvevő fiatalokat igyekszünk minél nagyobb számban önkéntesként bevonni, egyben jó példaként állítva társaik elé. Rendszeressé tesszük a különböző generációk találkozásának lehetőségét, az önkéntes munkatársi kör folyamatos bővítését, és a követendő út közös meghatározását az érintettek és környezetük bevonásával. 2020 nyaratól Benedek Marcell, az egri Eszterházy Károly Egyetem hallgatója kapcsolódott be a tanodai tevékenységek megvalósításába. Szándéka szerint heti rendszerességgel szeretné önkéntes segítőként a szolgáltatásink megvalósítását támogatni.

6.8 Egyházak

Szintén régi és folyamatos mély kapcsolat áll fenn a *Baptista Egyház*, a *Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület*, valamint a *Református Egyház* helyi, térségi és országos szervezeteivel egyaránt, akik eseti szerepvállalásukkal, kapcsolati háttérükkel komoly támaszt jelentettek és remélhetőleg jelentenek Tanodánkunknak a jövőben is.

Az együttműködő szervezetek színessége, változatossága az egyik biztosítéka a tanodai munka eredményességének.

6.9 Encsi Egészségfejlesztési Iroda

Az encsi Egészségfejlesztési Iroda prevenciós tevékenységével az egészségfejlesztés-egészségnevelés területén szerencsésen egészíti ki tanodabeli munkánkat. Az életmódváltó – szemléletformáló programok fontossága térségünkben kiemelkedő az életminőség javításához. Az EFI munkatársainak részvételével programjaink színesebbé tehetők, emellett pályaorientáció terén is támogatják munkánkat, hiszen egészségügy szakmacsoport foglalkozásait, a különféle végzettségekkel betölthető munkaköröket is megismerhetik tanulóink.

7. A tanoda szolgáltatási ideje

A tanoda szolgáltatási idejét a 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 14. §-a szabályozza. Tanoda szolgáltatás hétvégén, a tanítási szünetekben, valamint tanítási napokon a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozások idején kívül nyújtható.

A rendelet alapján évente legalább 192 napon biztosítunk szolgáltatást úgy, hogy egybefüggően két hétnél hosszabb ideig nem szüneteltetjük a szolgáltatást. A tanoda szolgáltatás nyújtásának szüneteltetéséről a szüneteltetést megelőzően legalább tíz nappal írásban tájékoztatjuk a szülőket és a gyermekeket.

A szolgáltatási időnek emellett heti átlagban el kell érnie a húsz órát, azzal, hogy a tanodának legalább hetente négy napon szolgáltatást kell nyújtania. Ebbe nem számítandó bele a tanodán kívül nyújtott szolgáltatások időtartama.

A Tanoda nyitvatartási ideje:⁵

Hétfő: 13:00 – 17:00

Kedd: 13:00 – 17:00

Szerda: 13:00 – 17:00

Csütörtök: 13:00 – 17:00

Péntek: 13:00 – 17:00

A foglalkozások megszervezésének rendje és elve:

- A foglalkozások rendje az egyes diákok tanulmányi szükségleteinek, igényeinek függvényében kerül kialakításra.
- A tanodai tevékenységek rendje a következő dokumentumokban kerül rögzítésre, vezetésre:
  - Tanodai tevékenységek ütemterve
  - Tanodai órarend
  - Egyéni fejlődést támogató motivációs tervek (korábban: egyéni fejlesztési tervek)
  - Egyén haladási naplók
  - Fejlesztő foglalkozások esetén foglalkozási napló

---

⁵ Különleges helyzetek (pl. veszélyhelyzet) esetén rugalmasan kezelendő – más napokon is nyitva tarthat a tanoda

8. Az ellátás igénybevételének módja

A Tanoda szolgáltatásait önkéntesen vehetik igénybe a célcsoportban megjelölt (és a rendeletben⁶ meghatározottaknak megfelelő) gyermekek és fiatal felnőttek. A szolgáltatás igénybevételéről jelenléti íveket vezetünk.

Az igénylőnek a szolgáltatásokért térítési díjat nem kell fizetni.

9. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A projekt kezdete előtt szórólapon tájékoztatjuk az érintetteket: nyilvánosan kifüggesztjük a programot Hernádszentandrás és a szomszédos települések közösségi intézményeiben, lakossági fórumot szervezünk, ahol tájékoztatjuk a település és a mikro térség közösségét a programról, melyen jelezhetik a családok a részvételi szándékukat. Az írásbeli jelentkezést követően családlátogatáson tájékoztatjuk a szülőket a tanoda céljáról, feladatairól, valamint megismerkedünk a gyermekekkel, tájékoztatjuk őket is.

Felkeressük a település környezetében lévő általános iskolákat és tájékoztatjuk a tanulókat és az iskola igazgatóját, valamint az iskolában dolgozó tanárokat a programról,

Családlátogatások során tájékoztatjuk a szülőket a programról.

A térségi Hernád Televízióban és az SIXO Televízióban hirdetést teszünk közzé a programról, ahol levetítésre kerül az előző időszak felzárkóztató munkáját bemutató dokumentumfilmünk is,

A helyi Szentandrás Hírmondó lap hasábjain bemutatjuk a program részleteit, előzményeit, jövőbeli kínálatát.

Az aktuális tanodai programokról (nyitott programok, sport- és kulturális események, családi programok stb.) minden alkalommal írásban küldünk tájékoztatást a szülőknek.

10. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

10.1. Az ellátottak jogainak védelmével kapcsolatos szabályok:

A tanoda szolgáltatás során szem előtt kell tartani, hogy az ellátás során az igénybe vevő jogai ne sérüljenek. A tanodát rendszeresen igénybe vevőnek joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel az intézmény által biztosított teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján az egyéni szolgáltatás igénybevételére. A jogainak biztosítása és jogvédelme vonatkozásában a Gyvt. 6-11. §-ának rendelkezései az irányadóak, melyek értelmében többek között:

- A szociális szolgáltatások biztosítása során tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen az igénybe vevő neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, fogyatékosága, születési vagy egyéb helyzete miatt.

- A tanoda az általa biztosított szolgáltatást olyan módon végzi, hogy figyelemmel legyen az ellátást igénybe vevőket megillető alkotmányos jogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására, különös figyelemmel a) az élethez, emberi méltósághoz, b) a testi épséghez, c) a testi-lelki egészséghez való jogra.

- A szolgáltatást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem. Az igénybevételi eljárás során különös figyelmet

---

⁶ 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendelet a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 10. § (1)

kell fordítani arra, hogy az ellátást igénylő adataihoz csak az arra jogosult személyek férjenek hozzá. A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 2.§ (2) bekezdésének megfelelően gondoskodunk arról, hogy a gyermekek számára megismerhető legyen a gyermekjogi képviselő neve, telefonszáma (dr. Liszkay Mónika: monika.liszkay@ijsz.bm.gov.hu +36 30 682 7189). A tanoda szolgáltatást igénybe vevők a tanodában elhelyezett, gyermekek számára érthető nyelvezetű plakáton is tájékozódhatnak a gyermekek jogairól (ld. Melléklet).

10.2. A tanoda szolgáltatást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A szociális és gyermekvédelmi tevékenységet végzők számára biztosítani kell, hogy tevékenységük során a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyes jogaikat, munkájukat elismerjék, valamint a megfelelő munkavégzési körülmények biztosítottak legyenek számukra. Mindezek érdekében:

- A Munka Törvénykönyvében kötelezően szabályozott bérjellegű juttatásban valamennyi munkavállaló részesül.
- Amennyiben a megbízó intézkedésének jogszerűségét a munkavállaló vitatja, jogorvoslatot kérhet az illetékes Munkaügyi Bíróságon.
- A szakmai megvalósítók és tanoda programba bekapcsolódók számára biztosítjuk a megfelelő munkakörülményeket, valamint a munkavégzéshez szükséges alapvető eszközöket (Az intézményben a munkavégzés megfelelő, biztonságos feltételeit a Kockázatelemzés és a Tűzvédelmi Szabályzat szerint biztosítjuk.)

11. Működésünk alapelvei veszélyhelyzet esetén

Veszélyhelyzet esetén fokozottan figyelembe kell vennünk a gyermek mindenképp felett álló érdekét (Gyvt. 2. §.).

Preventív jelleggel:

- a tanoda munkatársai folyamatosan tájékozódnak a megelőzéshez kapcsolódó információkról, az Országgyűlés által elfogadott törvényekről, rendeletekről, tájékoztató anyagokról – kiemelten a Tanoda működésére, illetve működtetésére vonatkozó előírásokról
- tájékoztatjuk a fontosabb információkról a szolgáltatás igénybe vevőit, és természetesen családjaikat
- törekszünk mind a tanoda munkatársak, mind a szolgáltatás igénybe vevőinek egészségének védelmére, akár a családok számára nyújtott természetbeli támogatásra (pl. tisztító-fertőtlenítő szerek, tartós élelmiszer)

A tanodai működés fő tevékenységei:

- az Országgyűlés által elfogadott, törvényeknek, kormányhatározatoknak, rendeleteknek, ajánlásoknak megfelelően működtetjük a tanodai csoportokat (létszámra; előírt szervezési körülményekre vonatkozóan)
- kiemelten kezeljük a higiénikus környezet biztosítását a tanoda épületében
- közvetítőként segítjük az aktív kommunikáció kiépülését az oktatási-nevelési intézmények a családok között
- lehetőségeinkhez mérten továbbra is „fogni” tanulóink kezét, fokozottabb figyelmet fordítva rájuk a mentorálási tevékenység hangsúlyosabbá tételével

- feltérképezzük azokat a lehetőségeket, amelyekkel támogathatjuk a szolgáltatást igénybe vevőket akár eszközökkel (pl. digitális oktatást segítő eszközökkel), akár tartós élelmiszerekkel, adományokkal
- biztosítjuk, hogy a tanoda munkatársai elérhetőek legyenek, felmerülő nehézségek esetén minél hamarabb segítséget tudjunk nyújtani – eleget téve gyermekvédelmi jelzőrendszer részeként feladatinknak

12. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái

A tanoda szakmai megvalósítóinak mindegyike rendelkezik az előírt képesítés(ek)kel. Az önképzés lehetősége mellett az elmúlt években kialakított gyakorlatunk, hogy kéthavonta team-megbeszéléseket tartunk, ahol egyrészt az eltelt időszakot értékeljük, megbeszéljük a következő időszak eseményeit, a szükséges előkészületeket, másrészt módszertani jellegű tapasztalatainkat is megosztjuk egymással. Az együttműködő tanodákkal való szakmai megbeszélések ugyancsak hozzájárulnak a szakmai megújuláshoz. Lehetőség esetén bekapcsolódtunk a szakmai műhelymunkákba is.

13. Szakmai fenntarthatóság

A Tanoda népszerűsége a helyi közösségben töretlen. Az elmúlt évek során kialakult az az identitás, mely jellemzi a tanodát, annak fontosságát és jelentőségét. Az évek alatt létrejött infrastruktúra megfelelően támogatja a fő tevékenységként megjelölt fejlesztő és közösségépítő tevékenységeinket. Humán erőforrásaink kapcsán elmondható, hogy az évek alatt kialakult munkatársi kör stabil, végzettségüket tekintve több szakterületet képviselő pedagógus végzettséggel rendelkező szakmai közösség. Emellett fokozatosan bővül a működést támogatók köre: közösségi szolgálatot teljesítő, illetve állandó és alkalmankénti önkéntes segítők folyamatosan jelen vannak a mindennapi működésünk során. Nyitottak vagyunk az innovatív ötletek, újabb módszerek megismerése iránt, hogy változatos programelemekkel fenn tudjuk tartani intézményünk dinamikus működését. A Tanoda szakemberei elhivatottak tevékenységük iránt, az elmúlt esztendő tapasztalatai alátámasztják, hogy adott időszakokban akár önkéntesen is tettek, tesznek azért, hogy a gyermekek körében elkezdett munka folytonos és eredményes legyen. Fontosnak érezzük újra és újra megújulva a résztvevők számának megtartását, az iskolai és mindennapi sikeresség elérését, a **lemorzsolódás megakadályozását**, hiszen térségünk fejlődésének sikere azon is múlik, hogy többen fejazzék be iskolai tanulmányaikat megfelelő végzettséget szerezve.

A szolgáltatást igénybe vevő gyermekek jelentős hányada a család életkörülményei, illetve a szülők alacsony iskolázottsága miatt halmozottan hátrányos helyzetű, emellett tendenciaként megfigyelhető, hogy hogy évről évre nő a száma a településen élő állami gondozásban lévő, nevelőszülőnél elhelyezett gyermekeknek. Ez utóbbi kapcsán tanodánk eddig is igyekezett segíteni ezeknek a gyermekeknek az integrálódását a helyi közösségbe. Munkánk háttéréhez jelentős segítséget jelentett a megfelelő finanszírozási rendszer kiépülése, melynek köszönhetően a szakmai tevékenységünkre több figyelmet tudunk fordítani. Az elmúlt években kiépült kapcsolataink gyermekjóléti-, oktatási-nevelési intézményekkel, civil szervezetekkel, környékbeli tanodákkal mind-mind jó alapul szolgálnak a tanoda program sikeres működéséhez. A közös munka hatékonyságának érdekében a tanoda kiemelt hangsúlyt fektet az iskola és a tanuló családjával való kapcsolattartásra. A személyes megszólítás, a csoportkohézió folyamatos erősítése, a vonzó közösségi tevékenységek, a pozitív minták és példák bemutatása, a motiváltság erősítése a célcsoport körében, a szülők, családtagok, ismerősök, barátok folyamatos megszólítása, konzultáció, a pozitív visszacsatolás dominanciája és állandó jelenléte tapasztalataink szerint komoly ösztönző és megtartó erő.

Melléklet – ütemterv

Folyamatos tevékenység:

- Heti rendszerességű tanodai foglalkozások (Kompetenciafejlesztő foglalkozások – humán, reál, kézművesség, néptánc)
- módszertani megújulást támogató önképzési lehetőségek
- kapcsolattartás az együttműködő szervezetekkel – kiemelten gyermekjóléti és az oktatási-nevelési intézményekkel
- tanulók mentorálása (iskolai lemorzsolódást megelőzése érdekében)
- tanodák munkájának, jó gyakorlatainak megismerése; a hálózatosodás elősegítése
- adminisztrációs teendők elvégzése

Január
Éves tervek áttekintése, tanulók névsorában esetlegesen történő változás áttekintése, tanulócsoporthoz kialakítása, tanodai órarend összeállítása Felelős: szakmai vezető és szakmai megvalósítók
Bemeneti mérések elvégzése: szövegértés; matematikai kompetenciák; szociális kompetenciák (személyes és társas kompetenciák); eredmények értékelése Felelős: szakmai megvalósítók (szaktanárok)
A mérési eredmények alapján az „Egyéni fejlődést támogató motivációs tervek” tervezetének előkészítése Felelős: szakmai vezető és szakmai megvalósítók
Az EFTMT tartalmának, célkitűzéseinek megbeszélése az érintettekkel (tanoda munkatársak, tanulók, szülők, iskolai osztályfőnökök) Felelős: szakmai vezető és szakmai megvalósítók
Foglalkozások elindítása Felelős: szakmai vezető és szakmai megvalósítók
Február
Családlátogatások Felelős: Kovácsné Prokop Dóra (koordináció)
Farsanghoz kapcsolódó, szabadidő hasznos eltöltését szolgáló program Felelős: Üveges Gábor
Pályaorientációs foglalkozás Felelős: Csontos Annamária
Március
Generációk klubja (szépkorú lakosok és a tanodás gyerekek közös programja) Felelős: Üveges Gábor
Pályaorientációs foglalkozás Felelős: Csontos Annamária

<i>Április</i>
Húsvéti ünnepekörhöz, szabadidő hasznos eltöltését szolgáló program Felelős: szakmai vezető és szakmai megvalósítók Családi közösségi program Felelős: Üveges Gábor Pályaorientációs foglalkozás Felelős: Csontos Annamária
<i>Május</i>
Tanodán kívüli program Felelős: Üveges Gábor Pályaorientációs foglalkozás Felelős: Csontos Annamária Szabadidő hasznos eltöltését szolgáló program (sport) Felelős: Benedek Marcell
<i>Június</i>
Pályaorientációs foglalkozás Felelős: Csontos Annamária Családi közösségi program Felelős: szakmai vezető és szakmai megvalósítók Szabadidő hasznos eltöltését szolgáló program (sport) Felelős: Benedek Marcell EFTMT-ek áttekintése, esetleges módosítások elvégzése Felelős: Üveges Gábor
<i>Július</i>
Családi közösségi program Felelős: Üveges Gábor Napközis tábor Felelős: Üveges Gábor Szabadidő hasznos eltöltését szolgáló program (sport) Felelős: Benedek Marcell Tanodán kívüli program Felelős: Üveges Gábor
<i>Augusztus</i>
Nyitott tanodai program Felelős: Üveges Gábor Napközis tábor Felelős: Üveges Gábor

Szabadidő hasznos eltöltését szolgáló program (sport) Felelős: Benedek Marcell Családlátogatások Felelős: dr. Üveges Gáborné (koordináció)
Szeptember
Mérések elvégzése: szövegértés; matematikai kompetenciák; szociális kompetenciák (személyes és társas kompetenciák) – az eredmények értékelése Felelős: szakmai megvalósítók (szaktanárok) Szakmai műhelymunka Felelős: Üveges Gábor Pályaorientációs foglalkozás Felelős: Csontos Annamária
Október
Tanodán kívüli program Felelős: szakmai vezető és szakmai megvalósítók Őszhöz kapcsolódó, szabadidő hasznos eltöltését szolgáló program (pl. őszi teadélután) Felelős: szakmai vezető és szakmai megvalósítók
November
Pályaorientációs foglalkozás Felelős: Csontos Annamária Szülők Klubja Felelős: Zámboreszky Eszter
December
Karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó, szabadidő hasznos eltöltését szolgáló program, családi közösségi program Felelős: szakmai megvalósítók Az év tapasztalatainak megbeszélése, a következő év tervezése: kirándulási célpontok gyűjtése, mérési anyagok összeállítása; családi közösségi programok tematikájának elkészítése Felelős: Üveges Gábor Gyermekjóléti és családsegítő szolgálat tájékoztatása az éves tanodai munkáról Felelős: Üveges Gábor

Melléklet – Tanoda regula

Tanoda Regula

I. Bevezető

1. A Tanodába saját elhatározásodból, szüleid beleegyezésével járhatsz.
2. Ne felejtse el, hogy a veled dolgozó nevelők szeretnek, és az a céljuk, hogy a benned lévő értékek felszínre jöjjenek, fejlődj minden területen, sikeres legyél a tanulásban. Szívesen dolgoznak veled, és segítik a munkádat.
3. A tanodában egyéni program szerint fejlesztenek, melyet a veled foglalkozó szakemberek dolgoznak ki, amit fejlődésednek megfelelően módosítanak. Saját elképzeléseidet is figyelembe veszik.

II. A Tanoda foglalkozásainak rendje és az ezzel kapcsolatos feladataid:

A Tanoda nyitvatartási ideje:

Hétfő: 13:00 – 17:00

Kedd: 13:00 – 17:00

Szerda: 13:00 – 17:00

Csütörtök: 13:00 – 17:00

Péntek: 13:00 – 17:00

1. A közös megállapodásban rögzített foglalkozásokon az egyéni órarend alapján részt kell vened!
2. Elvárjuk tőled, hogy ha közöttünk vagy, akkor dolgozz is!
3. Érkezz pontosan az órarendben megjelölt időpontra a Tanodába! Ne felejtse el, hogy ha késel, magadtól veszed el az időt.
4. Hiányzásodat és késésedet minden esetben beszélj meg a foglalkozások vezetőjével!
5. Ne felejtse el, hogy ha egymás után három alkalommal előzetes bejelentés nélkül hiányzol, a továbbiakban nem vehetsz részt a Tanoda programjain.
6. Gondolj arra, hogy felelősséggel tartozol magadért.
7. A Tanodán kívüli programokat külön beszéljük meg veled és szüleiddel.
8. Kérjük, hogy az épület berendezési tárgyait, felszereléseit, megfelelő módon használd!
9. A Tanodai munkához nem tartozó tárgyakat, eszközöket ne hozz magaddal a Tanodába!
10. Más felszereléseit, eszközeit ne vedd el kérés nélkül!
11. Az általános emberi együttélési szabályokat be kell tartanod. Tisztelned kell a felnőttek és társaid emberi méltóságát! Viselkedéseddel ne zavarj a Tanoda rendjét és társaid munkáját!
12. Külsőd mindig legyen tiszta és ápolat.
13. Ha a fenti szabályokat megszeged, a foglalkozást vezető hazaküldhet.
14. A Tanoda házirendjének betartása a te érdeked is!

III. Lehetőségeid:

1. A Tanoda szakemberei készek kérésedre beszélgetni veled bármely számodra fontos témában.
2. Gondjaid megoldásában kérheted segítségünket.
3. Lehetőséget biztosítunk számodra, hogy szüleiddel együtt gyere el a Tanodába, és problémáidat megbeszélj a veled foglalkozó szakemberrel.
4. A családi programokon szüleid és családtagjaid is részt vehetnek.

Melléklet – Gyermekjogi plakát

A plakát egyik funkciója, hogy felkeltse olvasói figyelmét, amit akár a használt szimbólumokkal, akár a színek használatával, vagy akár a betűtípus, ill. a betűformák segítségével is el lehet érni.

Célunk, hogy ne csak az Egyezmény tartalmáról adjuk tájékoztatást, hanem annak létrejöttéről is nyújtsunk információkat. Ezeket a *Tudod-e* rész tartalmazza, melyeket kis baglyocskák szimbolizálnak.

A plakát tartalma:

Felső részén: Érted! Alsó részén: Érted?

Tudod-e? rész feliratait:

- 1989. november 20-án New Yorkban egyezmény született a gyermek, vagyis a Ti jogaitokról
- Magyarország 1991-ben csatlakozott az Egyezményt elfogadó országokhoz.
- Az Egyezményt elfogadó országok ezeket a jogokat biztosítják minden 18 éven aluli gyermek számára?
- Az Egyezményben megfogalmazott jogok MINDEN GYERMEKET megilletnek (2. cikk), és ezt az adott ország törvényei is biztosítják.
- „Jogokkal rendelkezni azt jelenti, hogy szabad bizonyos dolgokat megtenned és másoknak kötelessége bizonyos dolgokat megtenni annak érdekében, hogy te boldogan, egészségesen és biztonságban élj. Persze neked is kötelességed másoknak ugyanezen jogait tiszteletben tartani.”⁷
- Az Egyezmény szerint jogod van ismerni a jogaidat? (42. cikk)
- Létezik a Gyermek Jogainak Bizottsága, amelynek az a feladata, hogy az Egyezményben foglaltak megvalósulását felügyelje.
- A jogokhoz minden esetben KÖTELESSÉGEK is kapcsolódnak.

Minden felnőttnek, aki kapcsolatba kerül veled, annak az Egyezményben foglalt jogaid érvényesülését segítenie, téged védenie kell. (2. és 3. cikk)

A törvények biztosítják, hogy a családot körében élj, viszont ha a jogaid sérülnek, vagy testi, lelki egészségedet veszély fenyegeti, akkor akár elhelyezhetnek a családotól. (5. és 18. cikk)
Akit kiemelnek a családjá köréből annak az állam különleges védelmet és segítséget biztosít. (9. és 20. cikk)

Születésedkor különféle jogokat szerzel: nevet, állampolgárságot kapsz, és lehetőséget a szüleiddel való együttélésre. (7. cikk)

Ha szüleid kapcsolata megromlik, esetleg külön folytatják életüket, akkor is jogod van mindkettőjükkel tartani a kapcsolatot – akkor is, ha különböző országban élnek a szüleid (10. cikk)

Az Egyezményhez csatlakozó államok vezetői mindent megtesznek azért, hogy akaratod ellenére külföldre vigyenek. (11. cikk)

Jogod van a téged érintő ügyekben tájékoztatást kérni és kapni, és azzal kapcsolatban észrevételeket tehetsz, véleményt nyilváníthatsz. (13. és 13. cikk)

Érdeklődésednek megfelelően ismereteidet tovább bővítheted a média és a nyomtatott anyagok segítségével. (17. cikk)

Jogod van a lelkiismeretednek megfelelően dönteni, vallásodat szabadon gyakorolni. (14. cikk)

A felnőtteknek segíteniük kell téged, hogy megtanulj különbséget tenni jó és rossz között. (14. cikk)

---

⁷ <http://szmm.gov.hu/main.php?folderID=16268&articleID=40613&ctag=articlelist&iid=1>

Jogod van a barátaidat megválasztani, tölthetitek együtt szabadidőtöket úgy, hogy azzal mások jogait ne sértsétek. (15. cikk)

A törvények biztosítják, hogy legyenek olyan intézmények, amelyek te és a szüleid segítségére lehetnek jogaid érvényesítésében. (pl. gyermekjóléti szolgálat) (19. cikk)

A fogyatékkal élő gyermekeket is ugyanazok a jogok illetik meg oktatás, egészségügy, szabadidő-eltöltés, felnőtt életre nevelés terén, mint egészséges társaikat. (23. cikk)

Az országokban biztosítják a védelmedet mindenféle erőszakos cselekménnyel szemben. (34., 35. és 37. cikk)

A szüleid felelősek a nevelésedért és fejlődésedhez szükséges feltételek biztosításáért, így az egészséges életkörülményeid megteremtéséért is. Ehhez az államtól támogatást is kaphatnak. (24. cikk)

Kötelességed részt venni az alapfokú oktatásban. (28. cikk)

Az oktatás célja, hogy kibontakoztathasd képességeidet, személyiséged fejlődjön, és képessé válj felnőttként felelősségteljesen élni. (29. cikk)

Jogod van a családot által közvetített nemzeti kultúra megismeréséhez, amit a környezetednek tiszteletben kell tartania. (30. cikk)

Jogod van a pihenéshez és a szabadidő eltöltéséhez, a játékhoz. (31. cikk)

Jogod van ahhoz, hogy ha a munkavállaláshoz szükséges életkort betöltötted, korodnak megfelelő munkát vállalj, mely során nem használhatnak ki. (32. cikk)

Kötelességed mások emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartani, és elfogadni azt, ha más korú, nemű, bőrszínű, esetleg véleményetek eltérő. (2. cikk)

A plakát alján: További információ: <http://unicef.hu/ismerd-meg-jogaidat/>